

ek

kező nyilatkozatot

am, hogy őszintén Franciaország ma...
szódósnek lojalisan...
mezzett szövegével s...
volt a legfőbb gon...
ttműködtem a nép...
tésében. Bizalommal...
masbizottság tevé...
nyek Aloisi a legfő...
atlan jellegű bizto...
ban, ami vitatható...
szokodtam ahhoz...
ható meg. A francia...
magyarázatra kész...
bl, sem a Népszöve...
legközelebbi vitától...
megfontolt vélemé...

nány nem változtat...
ési álláspontján

us 22. Roosevel...
ül a kongresszushoz...
várnak, amelyben az...
atalmazás; kér a kész...
erejéig az ezüstenk...
történo felhasználá...

észtárság okozta...
bi vágóhíd...
ilását

El. Csikagói jelentés...
megyében a füz...
erült teljesen leküz...
a többi kerület...
reig sem fenyegette...
nyedet minden oldal...
mezők és be nem...
k körül. A vágóhíd...
on kívül elhmvadt...
asuti állomásépület...
szintézeti székház s...
rházakba szállított...
léri a százötvenet...
ok és eltűntek pon...
sikerült megáll...
al okozott kárt kö...
ollárra, vagy gyufa...
masodását az tette...
tós, nagy szárazság...
m tudott kellő viz...
ni az oltáshoz.

irály nem reflektál...
onra

Királypárti körök...
ációk szerint Alfonz...
elet juttatott el hi...
lte, hogy közeli res...
reflektál a trónra...
ók most tárgyaláso...
ridban egymás kö...
gy Alfonz fiát, Juan...
k trónkövetelőnek...
emben kiáltványt

nyv. és Lapkiadó St...
a Baron L. Pop 14...
a: 9-77.

urat

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és Kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
14. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 560, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. Hí-
detések díjazásában szerint. Az
"KELET" az erdélyi és bá-
nsági zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

Budape...
2 I. e.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Késirátok megöröszését és visszakiadását most vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jámboz Ferenc. Bukaresti szerkesztő Háboszi Ernő, Str. Matei Milcu 8.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1934 május 24.

5694. ÉV SZIVAN 10. XVII. ÉVF. 112 SZÁM.

Az alija

A szó átvitt értelemben: bevándorlást jelent. Palesztinai bevándorlást. Sokat beszélnek ma róla a zsidó világban.

Abban a zsidó világban, amelyben tömegesen omlanak össze a zsidó egzisztenciák és a tömegek tízezrei néznek szomjas vágyakozással arra a kis földdarabra, amely a Földközi tenger keleti partján terül el és ahol Zsidóország épül.

Hogy beszélnek róla, ennek nemcsak az az oka, hogy a galuti lét egyre sötétebb lesz és minden zsidó reménység Palesztinára koncentrálódik, hanem azért is, mert az angol kormányzat, mely azért van Palesztinában, hogy előmozdítsa a Zsidó Nemzeti Otthon felépítését, guzba köti a zsidó bevándorlást.

A cionista körökben a palesztinai kormány bevándorlási politikája ma a fő téma. Ez a politika minduntalan az ország befogadóképességére hivatkozik. S amikor a Jewish Agency legutóbb is kimutatta, hogy ez a befogadóképesség legfeljebb 25.000 zsidó munkaerő bevándorlását teszi lehetővé a legközelebbi fél évben — a kormány azzal hozakodott elő, hogy az arabokra is kell gondolnia. Már pedig az araboknál — mondotta — nem munkahiány uralkodik, mint a zsidóknál, hanem munkanéveltség érezhető.

Ezzel szemben mi az igazság?

A bevándorló zsidó munkaerők zsidó és nem arab munkahelyeket foglalnak el. Viszont a Zsidó Nemzeti Otthon fundametalis alapelve: a zsidó munka a zsidó gazdaságokban.

A másik oldalon áll az illegális arab bevándorlás, mely éles cáfolatja kormány indoklására és annak becsületes szándékaira. Ha a kormány úgy találja, hogy a palesztinai arab munkások körében bizonyos mértékű munkanéveltség érezhető és úgy véli, hogy elő kell segítenie a munkanévelés arabok munkába való helyezését, miért ad szabad utat a kormány a transzjordániai, szíriai, stb. arab munkanéveltek szabad bevándorlásának?

Az angol impérium, ha segíteni akar az arab munkásokon, ne a nyomorgó zsidó tömegek bérén legyen nagylelkű. A zsidó nép nem azért épít rengeteg áldozatok árán Palesztinában, hogy Anglia jó szímben tüntesse fel magát az arab tömegek felé.

Ezek a tömegek nem hisznek az angol imperializmusnak és hamarabb fognak hinni a zsidóknak, mint az angol kormánynak.

A zsidó tömegek azonban, ha kell, Anglia ellen is megindítják a harcot, mint ahogy ezt Hitler Németországával szemben tették.

A palesztinai cionista exekutív meg- hirdette az önévédelmi harcot az angol politikák ellen. Ebben a harcban a zsidó nép összes erőinek össze kell fogniok.

A politikai nyugalom időszaka

A nemzeti parasztpárt belső krízise, amely talán már rövidesen a teljes kibontakozás útjára tér, jelentős sullyal bír az ország politikai életében.

A liberális párt rövid kormányzása alatt nem láttuk azt a heves ellenzéki harcot, amelyet a temperamentumos parasztpárti vezeték hagyományos lendülettel vezetnek a mindenkori kormányok ellen.

Résztelen, hogy ez a fegyverszünethez is hasonló szélcsend, mely egyelőre nyugodt kormányzást biztosít a kormány számára, nem azért történik, mint ha a nemzeti parasztpárt megbocsátotta volna az összes régi bűnökét az ősi politikai ellenfélnek, a liberális pártnak.

De történik mindez azért, mert a nemzeti parasztpártot a politikai szükségzettség vitte ellenzékbe, hogy előbb újra feltámassza a romániai demokrácia fellegvárát, amely a kormányzás nehézségei és acserkodikási közepeite már-már a mindennapi „kenyérpolitika” tusakodásainak martalékává lett.

Hogy a nyugodt kormányzásra szükség van, azt az utóbbi hónapok tragikus eseményei ékesítő módon bizonyítják.

Még koraiak a francia- orosz megegyezésről szóló hírek

Litvinov még nem lért vissza Svájcba

London, május 23. A Times szerint a francia-orosz megegyezésről szóló genfi hírek koraiak. A két kormány között elvi megegyezés sem jött létre. A lap hangoztatja, hogy üdvözölni kell a szovjet belépését a Népszövetségbe, mindamellett Anglia nem fog tevékenyen részt venni a belépés előkészítésében, mert a kényes kérdések egész sora lesz aktuálisabb a belépés perfektuálásakor.

A párizsi lapokhoz még nem érkezett jelentés arról, hogy Litvinov visszatért volna Haute-Savoieből a svájci Montreuxbe, ahol tárgyalnia kell a kisanant megvizsgáltaival a támadást kizáró szerződésről és a diplomáciai kapcsolatok felvételéről.

Sem Maniu, sem Vaida nem mennek Dévára?

Nem fog tudni összeülni a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ezen a héten

Bucuresti-Bukarest, május 23. A nemzeti parasztpárt reorganizálásával kapcsolatban a Lupta problematikusnak tartja, hogy a párt elnöki tanácsa össze fog tudni ülni a hét folyamán. Mihalache ma délelőtti telefonbeszélgetéseket folytatott Maniuval és Vaidával az elnöki tanács ülésének időpontjára vonatkozólag. Hogy ha Maniu és Vaida nem tudnának pénteken a fővárosba jönni, úgy az ülést a jövő hétre halasszák el. Madgearu pénteken egy hétre Németországba utazik, míg Mihalache hétfőn Câmpulungban a muscelmegyei szervezet ülésén vesz részt. Aurel Vlad keddre meghívta magához Maniut, Vaidát és Mihalache. Hogyha ez a találkozás létrejön Déván, döntő fontosságú lenne. Az Adeverul azt írja, hogy Maniu aligha megy Dévára, mertán Szovátára akar utazni. Ugy vélik hogy Vaida is hiányozni fog. Az Adeverul azt is megállapítja, hogy a két tábor kölcsönös offenzívában van. Kolozsváron fontos manüista manifesztációra készülnek.

Párizs és Prága közbelépésére elhalasztották Jenő főherceg hazatérését Ausztriába

Bécs, május 23. A monarchia összeomlása óta Bázelen élő Jenő főherceg május utolsó hetében vissza akart térni Ausztriába a Bécs mellett lévő Gumpoldskirchenbe. Már az utazás napját is kitűzték május 28-ra és az eredeti terv az volt, hogy Jenő főherceg két napot tölt Innsbruckban, ahol a háború előtti években az innsbrucki hadtest parancsnoka volt és tiszteletére katonai felvonulások, ünnepek lesznek. Ezeket az ünnepeket a múlt héten lemondották és a tervet úgy módosították, hogy Jenő főherceg Bázeltől egyenesen Bécsbe megy, utját nem fogja megszakítani.

Az utitervváltozás a külföldi hatalmak elsősorban Csehszlovákia és Franciaország intervenciójára történt, amelyek nem akarták, hogy az egykori Habsburg főherceget, akinek igen jelentős politikai szerepe is volt, az osztrák lakosság különös ünnepélyességgel fogadja. Jenő főhercegnek utazását, mint értesülünk, bizonytalan időre elhalasztották. Az utazás elhalasztása is a külföldi hatalmak intervenciójára vezethető vissza. Az osztrák kormány tapintatosan tudtára adta Jenő főhercegnek, hogy Ausztriába való visszatérését egyelőre korainak tartja.

Az új lett kormány nem követ diktatórikus célokat

Riga, május 23. A lett kormány feje Inviuev kijelentette, hogy a jelenlegi rezsim csak átmeneti jellegű és az alkotmány megszavazásáig akar uralmon maradni, de nem követ diktatórikus célokat.

Es hogy a kormány nyugodt atmoszférában irányíthassa az ország ügyeit, az valóban kiálló szükségesség, melynek megvalósulása talán sok mindent rendbe hozhat a nagy gondokkal küzdő államban.

Az ország szempontjából tehát feltételül üdvös, hogy a nemzeti parasztpárt, jelenlegi belső válsága miatt, nem kormányképes.

Okosan és bárcsen szögezi le azt a tételt Costachescu volt közoktatásügyi miniszter is jasi beszédében, amikor kijelenti, hogy a liberális pártnak nyugalom

kell biztosítani, míg a nemzeti parasztpárt megerősövede és ujjaüzletve át nem veheti tőle a hatalmat.

A sok politikai zűrzavar után a belső konszolidáció jele ez, mely sokkal jelentősebb fejlődés bizonyítéka, semmint azt felületes szemmel látni lehetne.

Es ha ez a fejlődés a nemzeti parasztpárt kormányra kerülése után konstruktív munkában fog folytatódni, úgy az ország közvéleménye csak örvendezhet a nemzeti parasztpártban most észlelhető tisztulási folyamatnak.

VILÁG TÜRKE

Népszövetség két és fél-ezer év előtt

Az európai béke utolsó tizenhat esztendeje szinte elviselhetetlen feszültséggel volt telítve, nyugtalansággal és rákarakozással. Tudtuk ugyanis, hogy egy új korszak nyitánya előtt állunk. Gazdasági rendszerünk, amelyet örökökvalónak hittünk, megingott, a diplomácia új utakat keresett; a titkos tárgyalások és jegyzékváltások helyébe nyílt nemzetközi konferenciák léptek, a véd. és dacsövetségek helyett nemzetközi garancin-szerződések jöttek, amiket jórészt a Népszövetség és a leszerelési konferenciák embebeli szövegeztek.

Párizsban a napokban érdekes könyv jelent meg egy kínai író — Csocsuh — tollából. Ebben a könyvben megírja a szerző, hogy 2479 évvel ezelőtt hasonló fejlődések zajlottak le a Keleten, amely akkor számított civilizált világnak.

Világháború volt akkor is, amelynek befejezése után a nagy birodalmakat felosztották apróbb államokra, amelyek saját hadseregeket rendelkeztek és valóságosan magas vámfalakakat építettek egymás ellen. Az államok között tartós diplomáciai feszültség volt és állandósult a háborus veszedelem. Ebben a világban az államok közül a győztes Sungország vitt vezető szerepet. Kormányra ragaszkodott ahhoz, hogy megmaradjon a statusquo és a kormányok mondjanak le minden további nódítási kísérletről.

Ez az elgondolás vezette Hiangcsu külügyminiszter minden cselekedetét és ezért lett a béke apostola. Ugyancsak Hiangcsu győzte meg a többi államokat a háború fölösleges voltáról és a béke érdekében megnehtámadási szerződéseket kötött.

A baráti viszonyban élő országok szövetségbe tömörüljenek, de követelték, hogy a háborus hajlamú Csi állam is lépjen a szövetségbe és vegyen részt az államközi konferenciákon.

Csi állam kormányja nem szívesen vette a szomszéd országok világba tőrekvéseit, de nem akarta kerekken visszautasítani a felajánlott tagságot. Attól tartott ugyanis, hogy a többi államok könnyen összefoghatnak ellene. Csi állam miniszterelnöke tehát színlelt lelkesedéssel fogadta az ajánlatot, mindent aláírt és a megállapított időpontban megjelent a konferencián. Itt még pacifistábbnak mutatkozott a többinél és azt a javaslatot tette, hogy minden állam szerezjen le, a hadseregeket oszlassák fel, csak a belső rend fenntartására maradjon meg egy töredéke a fegyveres erőnek.

A kis államok, akik a háboruban veszettek, boldogan üdvözölték a tervet és a konferenciát Sung fővárosában Hiangcsu elnökletével megnyitották.

Hónapokig tartott a konferencia és a tárgyalások nem egyszer zsákutcába jutottak. Csi állam képviselője ugyanis a teljes felszerelést követelte — a többiek számára. Ő maga meg akarta tartani a hadseregét azzal az indokkal, hogy centrális fekvése megköveteli egy olyan nagyszámú hadsereg fenntartását, amely biztosíthatja az állam fennállását.

Ezzel eljutottak a nemzetek egyenjogúságának problémájához. Hiangcsu, az akkori idők Hendersonja végül is elhárította az akadályokat és a paktumot egy szép napon előkészítették a szövetségben képviselt államok megbízottjai. Csi nem megengedtek egy olyan hadsereg tartását, mint amilyent akart, ellenben Csin, Csu és Sung államok korlátozott számban kiegészíthették hadseregeiket. Csak az apró államokat szerelték le teljesen.

A paktum aláírása előtt kitört az egyetemlenség. Csi állam harcedzett népe most még többet követelt. A népi konferencián érdekeit képviselő külügyminiszterével nem vállalt közösséget, árulónak bélye-

ezte. Így a kényes helyzetbe jutott miniszter azt követelte, hogy ismerjék el a szövetségünk államok vezetőjének és elsőnek írassa alá a paktumot. Indokolásul azt hozta fel, hogy a világbéke számára ő hozta a legnagyobb áldozatot.

Ez a követelés valóságos fellázította Csú, Csin és Sung közéletét. Ezek az államok kétségbevonták, hogy Csi nagyhatalom.

A paktum még nem volt aláírva, de a béke már teljességgel felborult. Egrésze az aláíró hatalmaknak presztizs okából összeférhetetlennek találta, hogy a paktumot Csi állam képviselője írta alá és ő helyen. Hiangcsu megint akciósá lépett és közvetítő formulát talált a helyzet megmentésére. Nem Csi írta alá elsőnek a paktumot, hanem egymás mellett két másik hatalom. Ellenben Csi állam diplomataja kijárta, hogy hadseregét még jobban kifejlesztesse.

Kína népei az aláírás, hely-rebben a paktum megkötésének öröme hét napos nemzetközi ünnepeket rendeztek el.

Öt évig tartott a béke. A hatodikban Csú állam rájött, hogy Csi a paktumot megszegte és az ország minden férfilakosát állig felfegyverezte. Csú állam lázas sekrétykiallások közepette újabb konferenciára hívta össze a hatalmakat. Hiangcsu öreg kora ellenére lecsendesítette a vihart és új kompromisszumra jött létre, amely további három esztendőre biztosította a békét.

A harmadik év végén újabb konfliktus támadt, amit lehetetlen volt elsimítani. Hiangcsu igyekezete hiábavalónak bizonyult; a vihar nem ült el és az állig felfegyverezett Csi állam megtámadta szövetségeseit. Az egyezség felborult és az egyes országok érdekeik szerint új szövetségekbe léptek egymással. Tombolt a háború és Csokueuming, annak a kornak a történetírója, aki a nagy háború derekán halt meg, azt írta, hogy a háborúnak ugylátszik soha vége nem lesz.

Mintha igazra lett volna. Hivatalosan már régen vége volt a háborúnak, de a zsoldosok, akik nem kapták meg járandóságukat, elárastották a hadviselő országokat és rettegésben tartották a polgárokat.

Hosszu évtizedek multak el, amíg végre a nyugalom megint helyreállott.

JEKSZEKRENYT,
modern és garantált hűtőképességű készített **GRÜNWARD JAKAB** fémipari üzem CLUJ, Calea, Decebal 23. Előnyös vidéki szállítás

butorait
Tölünk vásárolja, 3 előnye van:
1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolható!

SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Fárgu-Mures, Bucuresti, Brasov.

SELECT MOZGÓ

Irene Dunne

(a „Melléklet” és „Gottó lánya” feledhetetlen főszereplője) legújabb mélyen megindító filmje:

MARTIN BROWN „The Lady” c. világhírű színdarabja nyomán. A férfi főszerepekben: LIONEL ATWILL és PHILIPS HOLMES.

SELECT MOZGÓ

Az urinő

Romantika 1934-ben...

Nagy Béla rablógyilkos egy napra megszökött a marosvásárhelyi fogházból, hogy Juliáját meglátogassa

A látogatás után ismét önként jelentkezett a fogháznál

Targumures-Marosvásárhely, május 23. (Az Uj Kelet munkatársától.) Az alábbi kis deris és meglepő történet, amely néhány nap óta foglalkoztatja a székely főváros közvéleményét, színdarabirókkal szemben szabadalmi zott ötlet és kézirat.

Az élettel szemben azonban szabad prédát, amelyet bárki felhasználhat. Néhány évvel ezelőtt borzalmas rablógyilkosság híre rázta meg nemesek Marosvásárhelyt, de az egész Székelyföldet.

Voda mezőbándi adófőnököt egy éjszaka borzalmas körülmények között meggyilkolták és majdnem kétszáz ezer lejt loptak el tőle. A nyomozás a legnagyobb apparátussal indult meg és egyideig teljesen nyom nélkül tapogatózott. A véletlen azonban segített a nyomozó közegeknek.

Egy máramaros megyei községben, Bodonban, egy Nagy Béla nevű földhözragadt szegényember, a falu kocsmájában a gyilkosság utáni napon, nagy mulatságot rendezett, amelyre az egész falut meghívta. A költségek vendég, aki cigányokat esdített maga elé, napokon keresztül huzatta magának a legszebb nótákat és egymásra váltotta a bankókat.

Végül is feltűnt a csendőröknek a költségek, vállatára vették, majd átvizsgálták Nagy Bélát és lakását és amikor az ellopott összeget csaknem teljes egészében megtalálták, a mezőbándi adóhivatalnok meggyilkolásával vádolták meg, melyet Nagy Béla napokig tartó kínos faggatások után töredelmesen be is vallott.

Nagy Bélát rablógyilkosságért életfogytiglani börtönnel sújtották, majd később közkegyelem folytán tizenöt évi börtönrre változtatták meg az ítéletet.

Később egy újabb amnesztia a jóviseletű rabnak, ismét több évet engedett el a büntetéséből, úgy, hogy Nagy Béla immár négy év múlva kiszabadulhat a nagyenyedi börtönből, amelyben Reinitz Hermannal együtt töltötte el a vég nélküli napokat.

Történet, amelyből minden elfáradt lovag tanulhat...

Nemrégiben Nagy Béla arról panaszkodott a nagyenyedi fogházban, hogy rokonai a súlyos vasuti költségek miatt már régen nem látogathatták meg és emiatt azt kérte a fogház igazgatóságától, hogy egy hónapra vigyék át a marosvásárhelyi fogházba, amely közel van falujához és így könnyebben találkozhat övével.

A nagyenyedi fogház igazgatósága teljesítette a jómódoru és jó magaviseletű fegyenc kérését és Nagy Bélát annak rendje és módja szerint át is kísérték fegyőr kíséretében a marosvásárhelyi fogházba.

Nagy Béla hozzátartozói, szűkebb családja meg is látogatta napok múltán a fegyencet, ki azonban mégis szomorúan és hangalanul járt ki ezután is Marosvásárhelyen a többi rabok ki-

séretében mezei munkára.

A lehangoltság okát csak most lehet megállapítani...

Nagy Béla, 1934 modern Grál-lovagja, nem a családja, hanem egykori kedvese után vágyakodott. Ugy látzik azonban hiába, mert a fegyenc Juliája nem kért bebocsátást a marosvásárhelyi fogház igazgatóságától.

Talán szegényből nem jön, vagy talán megcsalt azóta — tépelődhetett magában Nagy Béla, mialatt álmatlanul járt fel és alá éjszaka cellájában.

Es egy nap határozott...

Ismeretlen körülmények között, a napokban megszökött a fegyőrre mellől és amikor kérését észrevették, már árkon-bokron túl volt.

A marosvásárhelyi fogház igazgatósága természetesen mindent megtett a fegyenc kézrekerítésére. Járőrök

küldött ki a vidék felkutatására és köröztetni kezdte az egész országban a megszökött romantikus hajlamu fegyencet.

Minden kísérlet azonban hiábavalónak bizonyult...

Nagy Bélát nem tudták kézrekeríteni a hatóságok, de nem is volt szükség erre. Pónosan huszonnégy óra múltán Nagy Béla, aki közben levizitelt a falujában egykori szerelménél, becsengetett a marosvásárhelyi fogház kapuján és mosolyogva bebocsátást kért, a fegyőrök nem kis meglepetésére.

Mosolyogva, de érezhető rezignációval fogadta a vasbilincsekkel, amelyeket most már a biztonság kedvéért a lábaira is alkalmaztak. Pedig most már nincsen szükség rájuk. Nagy Béla eredményesen végezte az utját.

Kirándulásának eredményéről nem nyilatkozik ugyan, de észrevehetően sikertelenül végződött veszélyes kirándulása.

Most már Nagy Béla sürgeti azt, hogy visszaszállítsák a nagyenyedi fogházba. Minél tovább szeretne már lenni — úgy látszik — szülőfalujától, amely annyit csalódást hozott számára.

Es ma délután vonatra ültették és Nagyenyedre kísérték át a modern kor legújabb és legtokéletesebb lovagját, aki 24 óra és egy nő kedvéért megszökött a fogházból.

Benczel Béla

A Brith Trumpeldor tagjai erőszakkal behatoltak a varsói Palesztina Hivatalba és inzultálták annak tisztviselőit

Az egyik tisztviselő súlyosan megsebesült

Varsó, május 23. Páratlan botrány zajlott le a napokban a varsói Palesztina-hivatal helyiségében. Mintegy száz főnyi Betár-csoport, a Brith Trumpeldor országos parancsnokságának vezetése alatt behatolt a Palesztina-hivatalba és kategorikusan követelték, hogy a Brith Trumpeldort helyezték vissza jogaiba a Palesztina-csereifikátokat illetően. Mint ismeretes a cionista exekutívó fegyvelmi eljárás indított a Brith Trumpeldor ellen, miután a Jewish Agency megkerülésével a palesztinai munkaadók révén egyesenes a kormánytól akart csereifikátokat szerezni és a fegyvelmi eljárás befejezéséig felfüggesztette a Brith Trumpeldornak, mint csereifikátra jogosult chalué-szervezetnek a jogait a Cionista Szervezetben.

A varsói betárok nem elégedtek meg követeléseik hangoztatásával, hanem felszólították a Palesztina-hivatal tisztviselőit, hogy szüntessék be munkájukat a Betár jogainak az exekutívó részéről történt felfüggesztése ellen. Miután a tisztviselőknél egy része nem volt hajlandó engedelmessékedni a felszólításnak, erőszak

kal kényszerítették őket, hogy leállítsák a munkát. Ebből verekedés támadt, melynek során az egyik tisztviselő súlyosan megsebesült a szemén és veszélyben van a látóképessége. A betárok ezután elhagyták a Palesztina-hivatal helyiségét. A Brith Trumpeldor vezetői kijelentették a Palesztina-hivatal vezetőinek, hogy mind addig meg fogják zavarni a Hivatal munkáját, amíg az exekutívó nem helyezi vissza jogaiba a Betárt. A tüntetők ezután katonás sorba álltak és visszavonultak szervezeti helyiségeikbe.

A Palesztina-hivatal nyilatkozatot tett közzé, melyben hangsúlyozza, hogy semmilyen terror és fizikai erőszak nem fogja tudni megakadályozni abban, hogy a felső cionista fórumok utasításával hiven teljesítse kötelességét. Azok, akik ilyen támadásokon részesívesznek, nem jöhetnek többé számításba a csereifikátkiosztásoknál. Eisik Rembo, a Palesztina-hivatal plénumának tagja ellen, aki vezetőszerepet játszott a támadásban, szigorú fegyvelmi eljárást indítottak.

Megjelení! **Rettenetes Adott!** Megjelení!

tragikomikus éposza, illedelmes jambusokban, kellemetes rövidséggel, melyben megvagyón énekelve a braunauzi mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak fölöttébb javallva írta:
Salamon László
Egyszerre fog sírni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvostálya utján. Ára 20 lej és portó.

Az

Mik az o

Bucuresti-
éves, hagyom-
ság megbon-
alábbi cikk
melyek a k-
jelentősek és

Fritz Fabr
hadseregbeli
ben angliai é
segély alapjá
ciók mintájá
„Önsegély”: (S
tő és finans-
tői társaság
a céllal, hogy
kérdését, köl-
ládi házak é
déli száz v

Az alapsza
kölesön felté-
összeg egyöt-
ha néhány
közösi díjako
után kerülhe-
tájára, amely
után ki az ig-
A társaság
kellett. Nagy
gok s nemes-
sóban, Seges
sebesen sorra
vősek.

Az admini-
gok belépti
részfizetés
fedezte a tá-
beni száz p
és gyümölcsö

1926-ban W
ter Allgemei-
tőja a takaré-
szági tanulm-
nagyt. Fabr
kapcsolatot t-
környezetével
hilfe betéti
romlott. Töb-
önöket kezd-
németországi

Itt hasonló
egyötötét be-
nek s később
tői társaság
seges összege
kölesönöket f
A társaság
ket is kezdet
mindinkább
köztudatba.
végén már 2
kölesönt foly-
tett.

1931-ben F
zetnek látta
jon és mint
képviselője,
tikai, egyház

1931 janu-
Nagyszabent
azokat a sz-
tartják, hogy
vannuló baj-
vezetését e-
jék.”

Az értekez-
birálta a sz-
politikai és
lyos kiroh
Brandsch R
titkár és a
numa, a S.
között elado
folyó konfli-
mossága elé-
katlan elfaj-
Ezt az ér-
országos ki-
tartott soro

Uta

Az erdélyi szász nép lelki és politikai válsága

Mik az okai a válságnak? A Fritz Fabritius-féle irányzat, a „szász hitlerizmus“, megindulásának és a szász konzervatívokkal való harcának története

Bucuresti-Bukarest, május 23. A 800 éves, hagyományos és nevezetes szász egyház megromlásának okait ismertetve az alábbi cikk azokról a szempontokról, amelyek a kisebbségi érdekek tekintetében jelentősek és fontosak.

Fritz Fabritius, volt osztrák-magyar hadseregbeli őrnagy, 1922-ben Nagyszebenben angolai és németországi kölesönös öngyógyulást véghezvitt házépítési akciók mintájára „Fritz Fabritius és Tsai „Önsegély“: (Selbsthilfe) ingatlan közvetítő és finanszírozó vállalat cég alatt betéti társaságot létesített, eredetileg azzal a céllal, hogy a háború utáni lakáshiányt és finanszírozó vállalat cég alatt betéti társaságot létesített, eredetileg azzal a céllal, hogy a háború utáni lakáshiányt

Az alapszabályok szerint az igényelt kölcsön feltétele az volt, hogy a kölcsönösszeg egyötöd részét köteles az illető, ha néhány havi részletben is, a beiratkozási díjakon kívül befizetni és csak ez után kerülhet a kölcsönre jogosultak listájára, amelynek sorrendjében utalják az után ki az igényelt összegeket.

A társaság rendkívül nagy érdeklődést keltett. Nagy számban iratkoztak be tagok a nemskára Nagyszebenben, Brassóban, Segesváron, Szászvároson, Szászsebesen sorra megkezdődtek az építkezések.

Az adminisztrációs költségeket a tagok belépti illetékeken kívül az egyötöd rész befizetések után élvezett kamatokból fedezte a társaság, amiket egyik szebeni szász pénzügyesnél helyeztet el és gyümölcsösztetett.

Attérés a politikára

1926-ban Wolff Károly, a Hermannstadter Allgemeine Sparkassa néhai igazgatója a takarékpénztár költségén németországi tanulmányutra küldte Fabritius őrnagyot. Fabritius Németországban szoros kapcsolatot teremtett egy Hitlerrel, mint környezetével. Visszatérése után a Selbsthilfe betéti társaság új üzletágakat teremtett. Többek között tanulmányi kölcsönöket kezdett folyósítani szász ifjak németországi utjaira.

Itt hasonló volt az eljárás. A szülők egyötödöt befizették az igényelt összegnek a később, amikor az ifjú kiment, a betéti társaság közvetlen látta őt el a szükséges összegekkel, 60—120—200 ezer lejes kölcsönöket folyósítva ilyen módon.

A társaság paraszt és munkásokölcsönöket is kezdett folyósítani és ilyen módon mindinkább befészkelte magát a szász köztudathoz. Így a Selbsthilfenek 1930. év végén már 2697 tagja volt, 124.945.889 lej kölcsönt folyósított és 175 házat építtetett.

1931-ben Fritz Fabritius végre elérkezettnek látta az időt arra, hogy szint valljon és mint a hitlerista elvek romániai képviselője, beleszóljon a szász nép politikai, egyházi és gazdasági kérdéseibe.

A nagyszebeni értekezlet

1931. január 16-án Fabritius őrnagy Nagyszebenbe értekezletre hívta össze azokat a szászokat, akik szükségesnek tartják, hogy a szász közelemben megnyilvánuló bajokat orvosolja, a szász ügyek vezetését egészségesebb mederbe terelje.

Az értekezlet szokatlan kemény hangon bírálta a szászok legmagasabb egyházi, politikai és gazdasági vezetőit, ami súlyos kirobbanásokra vezetett. A dr. Brandsh Rudolf volt kisebbségi államtitkár és a szász hivatalos politika szervezője, a S. D. Tageblatt szerkesztője között eladdig csak a kulisszák mögött folyó konfliktus is az értekezlet nyilvánossága elé került és a harc közöttük szokatlan elfajult.

Ezt az értekezletet követték azután az országos különböző németlakta vidékeken tartott sorozatos gyűlések, Erdélyben és

később a Bánátban, Bukovinában, Beszarábiában egyaránt.

Ezeket Fabritius őrnagy már fűherri gesztusokkal törekedett a német nemzeti szocialista elveket diadalra vinni. Nagygyűléseken az ecélra beszervezett szász fiatalokra támaszkodott mindenütt, kik zárt sorokban, kékinges egyenruhában, szavaló kórusokkal vitték döntésre Fabritius őrnagy tömegmozgató terveit.

A szász hivatalos körök csak most vették észre, hogy a tanulmányi kölcsönök folyósításának célja tulajdonképpen az volt, hogy a szász ifjuság legfogékonyabb éveiben mennél nagyobb számban Németországban kerülhessen, ahol Hitler propagandája nekik különös szerepet juttatott.

A „Sachsntag“ összehívása

Hitlernek uralomra jutása Németországban elhatározó hatással volt az erdélyi szász közvélemény kialakulására is s ennek tudható, hogy Fabritiusnak sikerült keresztül vinni a szász nép egyetemes nagygyűlésének, a Sachsntagnak összehívását, 1933 november havában Nagyszebenben.

Ennek különös fontosságát akkor értjük meg, ha tudjuk, hogy ez volt mindössze az ötödik Sachsntag a szász nép történetében. Az ezt megelőző Sachsntag 1919-ben volt Segesváron, ahol a Szász Néptanács medgyesi gyűlésén hozott Romániához való csatlakozási határozatát ratifikálta a szász nép egyeteme. Ugyan-

ez a Sachsntag alkotta meg akkor a szász nép új nemzeti programját is.

Az 1933. évi nagyszebeni Sachsntagra Fabritius mintegy hateraz Selbsthilft-ifjút vonultatott fel, a Hitler-ifjak mintájára, egyenruhában, kékingesen, zenekarral. Ezeket a Bruckenthal gimnázium udvarán állította fel, akik aztán szavalókórusokkal, a kapott jelekre hangulateltelő állásfoglalásokkal kényszerítették a nagyteremben üléselő Sachsntag résztvevőit a Fabritius-féle javaslatok elfogadására.

Igy bukott el az eddigi szász konzervatív politika, hogy helyét átengedje az új áramlatnak. Mert ezen a nagygyűlésen megalakított új nép-program alapján megajánlott választásokon nagy többségben a Fabritius hívei kerültek be a néptanácsba. Annak elnöke is dr. Fritz Jickeli — Fabritius legbizalmasabb híve lett.

A nemzeti szocializmus erdélyi terjedésének egyik leghevesebb ellenzője D. Glondys szász püspök volt, aki még brassói lelkész korában a szószékéről, valamint cikkeiben is hevesen küzdött a hitlerizmus importja ellen. A megerősödött szász nemzeti szocialisták törekvése az volt, hogy az első néptanács ülésén tüntessenek a püspök ellen.

Erre alkalom 1934. január 22-i tanácsülésen kínálkozott, amelyen dr. Waldemar Gust, a brassói főherceg selyosan megsértette Glondys püspököt. Mire a püspök a tanács nagy részével, közöttük Hans Ottó Roth képviselővel és Binder Vilmos med-

gyesi szenátorral az élén eltávozott az ülésről.

Az így elmérgesedett vizsaly következménye volt, hogy az evangélikus szász egyház vezetősége közzelében felszólította az egyház azon alkalmazottait, kik Fabritius mozgalomában részt vettek, hogy attól vonuljanak vissza, különben elvesztik állásukat. — Ez az intézkedés 257 szász papot és tanítót érintett.

Béke — amit újabb harc követ

A felizgult szász közvélemény nyomása alatt, április 21-én megegyezés jött létre a fette szakadt szász néptanács közelemben. Az április 21-i gyűlés megállapította, hogy az ellentétek kiküszöbölése nem sikerült ugyan, azonban a szász nép fontos érdekei arra kényszerítik a néptanács tagjait, hogy az ellentétek dacára folytassa együtt a munkát.

Azonban közvetlen a gyűlés után ismét kiújultak az ellenségeskedések és folytak ma is. Egyfelől a nemzeti szocialisták hivatalos organumainak, a szebeni Ostdeutscher Beobachter, a brassói Die Sachsenburg és a szászvárosi Unterwalder Beobachter hasábjain — mely lapok mind új alapítások — másfelől a régi, konzervatív lapok, a S. D. Tageblatt, Kronstädter Zeitung és Bistritzer Zeitung lapjain.

Ujabbban a szebeni Ostdeutscher Beobachter diadalmosan hangoztatja, hogy azok a néptanácsok, akik január 21-én kivonultak a gyűlésről, feltétel nélkül kapituláltak, mert visszatértek a néptanácsba anélkül, hogy hangoztatott sérelmeikért elégtételt kaptak volna. Ezzel szemben a Volksbote május 5-i száma megállapítja, hogy az O. Beobachter legújabb állásfoglalása igen tanulságos, amennyiben igazolja, hogy nem érdemelnek az ellenpártiak bizalmat, mert mint látszik, a baráti kézzorítás csak arra volt jó, hogy oszpadába esalja a jöhísemeiket.

(Carpatpresse)

Assan kereskedelemügyi miniszter nyilatkozott Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége átnyújtotta Háromszék megye tiltakozó emlékiratát

Targumures-Marosvásárhely, május 23. (Az Uj Kelet munkatársától.) A román iparosok országos kongresszusát, amelyet mint ismeretes ez alkalommal Marosvásárhelyen tartottak meg, két magas vendég is megisztelte.

Assan kereskedelemügyi miniszter és Lepadatu erdélyi miniszterek is megjelentek az erdélyi ipar nagy összejövetelén, amelyen mint ismeretes a gazdasági viszonyok megromlását ez uttal is a kisebbségek rovására írtak és a szónokok többször élesen kirohantak az erdélyi kisebbségek ellen.

Assan kereskedelemügyi miniszter tiszteletére délelben a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara vezetősége kisebb összejövetelt rendezett, amelyen a kamara vezetősége több ügyben kérte ki a miniszter közbenjárását és véleményét.

Caprucian Molinte iparkamarai elnök, Bürger Albert kormánybiztos, dr. Bíró József, a marosvásárhelyi kamara főtitkára, Benkő László alelnök és Rosenfeld Jenő időközi bizottsági tag szűkebbkörű megbeszélést folytattak Assan miniszterrel, aki igen érdekes nyilatkozatokat tett az aktuális ügyekről.

Elsősorban természetesen a kamara legaktuálisabb sérelméről. Háromszék megye elcsatolásáról volt szó, amelyet mint ismeretes, legújabbban a brassói kamarához csatoltak.

Azóta a háromszék megyei gazdasági érdekképviselet gyűléseiken egyöntetűen tiltakoztak az elcsatolás ellen, kifejezést adva annak, hogy néhány évvel ezelőtt már igen szomorú tapasztalataik voltak a brassói kamarát illetően, akkor pár hónapig próbából oda voltak csatolva.

Az erre vonatkozó igen éles emlékiratot, amelyet Háromszék megye küldött a marosvásárhelyi kamarának, a kamara vezetősége másolatban át is nyújtotta a miniszternek.

Ugyancsak megmutatták a miniszternek a fiskalkülföldi gazdasági érdekképviselet azon memorandumát is, amelyben azok az új átszervezés kapcsán inkább a marosvásárhelyi, mint a nagyszebeni kamarához akarnak csatlakozni.

Assan miniszter végighallgatta az előterjesztéseket a kamara sérelmeinek ügyében és megígérte, hogy áttanulmányozva a kérdést, a kamara érdekében fog dönteni.

A vezetőség egyik tagja ezután a régi kormányzatok alatt ismeretes segélyeket említette fel, amelyeket részben természetben, részben készpénzben folyósítottak a megszorult kereskedőknek és iparosoknak az iparkamara részéről. Ezzel a kérdéssel is fog foglalkozni a miniszter véleménye szerint a minisztérium.

Ugyancsak megemlítette a kamara vezetősége azt is, hogy az összes erdélyi kamarák igen nagy sérelme az új iparkamarai törvény azon pontja, amely előírja, hogy kamarai választó jogosultsággal csak a cégjegyzett iparosok és kereskedők bírnak.

Ilyen formában az eddigi választások több mint felének választói jogosultsága megszűnt, fejtette ki a kamarai vezetőség egyik tagja, mert az új ipar-

ri törvények szerint a kisiparosoknak nem kell magukat cégjegyeztetni.

Ezt a kérdést még az ipari törvény végrehajtási utasításának közlése előtt fogja a miniszter kérésére egy tanulmányban ismertetni a marosvásárhelyi kamara vezetősége, amellyel Assan miniszter érdemében foglalkozni is fog.

Ugyancsak kifejtették Assan miniszternek azt is, hogy a magas vámok mérséklését annál inkább is elvárja az erdélyi kereskedőtársadalom, mert a kontingentálási rendelet már magával hozza, hogy áruáru ping megakadályozását, úgy, hogy a vámok mérséklése, nem áruáru pinget, hanem az általános gazdasági viszonyok fellendülését hozná magával.

Szó volt természetesen az erdélyi horribilis adókról is, amelyekre vonatkozólag szemléltető példákat nyújtottak át Assan miniszternek, aki az adókérdésre vonatkozólag igen figyelemreméltó kijelentéseket tett.

Izenem az erdélyi kereskedőknek és iparosoknak — mondotta Assan miniszter —, hogy a kormány meghatározottabb intenciója az, hogy fokozatosan mérsékelje az erdélyi adókat. Az új adókulesok már mérsékeltebbek és ezután az adóalapok kellő leszállítására is sor fog kerülni.

Ezzel a megnyugtató nyilatkozattal fejeződött be a marosvásárhelyi miniszter eljárás.

As Athenaeum 60 lejes regényének legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse“. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulatságosabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

Utazzon autobuszon Oradeára!

Vitezz Cluj-Oradea 100 lej, május 19-től 29-ig bezárólag állandóan, Bővebb felvilágosítással szolgál Clujon autobusz-állomás. Telefon 155.

Ami a kongresszusi jelentésből kimaradt

*

Az autóbussz esőfüggönyben indult el, mégis a szovátai strandolás volt a társalgás középpontja. Nehéz vízcsapok verték az autó ablakát.

— Mikor én Szovátára jövök, mindig zuhog az eső — mondja az egyik újságíró.

— Azért mégis azt mondom — vág közbe egy optimista —, hogy verőfényes idő lesz.

Az autó száguld velünk. A sofőr minden két percben fordít egyet az esőpatakot elsimító szerkezetet, hogy jobban láthassa a pocsolás utat.

— Ni, ott tisztul az ég alja.

— Hol?

— Ott ott, csak nézzenek arra.

— Hol? Ott? Vagy ugy? Hm. Valóban, mintha tisztult volna.

Marosvásárhelyen eső. Kitartó, egyenletes eső. Szovátára pedig megváltozott a helyzet. Olyan záporban vezet végig az út, hogy a kocsik ablakában patakokban folyik a víz. A sofőr sűrűn tornáztatja az ablakmosóval ide-oda.

A ház, ahol laktunk egy hegy lábánál fekszik. A teraszról villasorra esik a kilátás. Szürke esőn keresztül bontakoznak ki a körvonalak. Az eső úgy tud rúgani, mint az embert a kopott ruha. Sűrű esőcsököket látunk és egy sor esuróvízesre ázott villát.

Délben hoszu L alakú asztalnál együtt ülnek a kongresszusi tagok és a vendégek. A falon körülfutó fogason esőtől eseppegő kabátok lógnak.

Délután öt órákor már javában együtt ül a kongresszus. Helyesebben együtt kiabál.

A szót Olajos Domokos viszi, aki egy magában száll szembe az egész kongresszussal. A kongresszus még a jelen tések meghallgatása előtt újra akarja választani a régi elnököt. Olajos Domokos nem hagyja és az alkotmányosságra apellál. Szokatlanul forró hangulatban egyedül állja a harcot állás-pontja mellett és végül is — megnyerte a csatát. A kongresszus lemond az elnök rögtoni megválasztásáról és hozzákezd az alkotmányos vitához.

Az eső ritkább lett. A vendéglőtől egy kőhajításnyira, zöld lombos fákkal borított hegyek völgyében van a Medve-tó. Lassanként elállt az eső. Mindenfélé sár. Csodálatosan szép látvány a mély völgyben elterülő tó. Sötét zöld vizet fodrozta a szél. Az árván hagyott tutajok ide-oda himbálóznak. Fűrdők lárma nem veri fel még a csendet.

Az esőt kissé beszívta a föld. Bokáig sárosan gyönyörködünk a hegyoldalon egymást követő villákban. Gondozott kertek közepén állnak a szebbnél szebb nyaralók. Az egyik villa erkélyén fiatal nő fényképezni igyekszik a szemben lévő hegy csúcsát glóriaként övező felhőt. Még így sárban, párakon keresztül is gyönyörű ez a hely.

A vendéglő terraszán verejtékező homlokkal ülnek a kongresszusi delegátusok. Befejezték a délutáni tárgyalást és mintha már nem volna olyan feszűlen a hangulat, mint megérkezés-kor.

Este a vacsoránál újdonság fogadja a vendégeket, az egyik sarokban öt szurtos alak személyében megérkezett a zene. A legöregebb, cimbalom előtt ül, amelynek lábait két szék helyettesíti. Ha erdőben találkoznék velük, segítségért kiáltoznának. A primás nem éppen „részabot” ruhában, ormodlan nagy cipővel áll a banda előtt.

Még nincs itt az igazi banda — sugja a vendéglős. Ezeket a faluból hozatam fel.

Ismert tangóra emlékeztetőt játszik a zene, de a tánc sehogyan sem indul meg, mert csárdás és tangó között ingadozik a taktus.

Az egyik erősen becsipott újságíró

a cigány elé lép. A szervezet elnökét, aki német újságíró, akarja megdíszíteni:

— Na játszátok nekem azt, hogy: Gott erhalte...

A cigányok egymásra néznek, nem egészen értelmes arccal.

Az újságíró előlékel az első három taktust. A cigányok kínosan nézik az éneklő száját és cincogni kezdenek valamit. Aztán boldogan egymásra nevetnek jelölve annak, hogy rájöttek a nótára és nagy erővel zendítik rá: Ementem én a vásárra Schneider Fánival...

Szinte hihetetlennek tetszik, hogy a szüntelen esőzés után másnap napsütésre ébredt az ember. Az uccán egy helyen még nyoma van a sárnak.

Megindulunk az egyik villasoron. A nap ráüt egy vadonatúj székely kapura. Pácolt tölgyfából készült székely motívumos faragott kapu. Jobbra a bejáratnál van az ugynevezett szakállszárító, az öreg székelyek délutáni pihenő helye. Dr. Bernády György volt marosvásárhelyi polgármesternek a villáját díszíti az új kapu.

KÖZGAZDASÁG

Az új váltótörvény

(Dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön könyvéből)

III.

Vagyis a váltókövetelés nem alakul át ugyan köztörvényi követeléssé, azonban a váltóbirtokos visszatérhet a váltó kiállításának alapjául szolgáló köztörvényi viszonyra, — ha ugyan ilyen viszony egyáltalán fennforgott — és ha ez a köztörvényi viszony a váltóügyletnek u. n. „előszereződése” következtében meg nem szűnt.

Tehát, ha a váltó adása következtében újítás (novatio) vagy datio in solutum nem következett be, akkor a köztörvényi jogviszonyra vissza lehet térni. Természetes, ha valaki a váltót éppen csak mint árut vette meg, akkor itten köztörvényi előszereződés nem lévén, a váltóbirtokos az u. n. causalis keresetet nem indíthatja meg.

Az eddigi törvény akként szabályozta az u. n. gazdagodási keresetet, hogy kimondotta miképp „ha a váltó kibocsátójának vagy elfogadójának váltói kötelezettsége elévülés által vagy azáltal, hogy a váltóbirtokos fenntartására szükséges cselekmények elmulasztattak, megszűnik, ezek a váltóbirtokos irányában köztörvényi uton csak annyiban maradnak kötelező, amennyiben ennek kárával gazdagodának. A forgatók ellen, kiknek váltókötelezettsége megszűnik, ily keresetnek helye nincsen”.

A gazdagodási kereset voltaképpen köztörvényi kereset, azonban mégis a megszűnt váltójogok a maradékát képezi és olyankor van helye, amikor egy érvényes váltó elévülés vagy mulasztások következtében elvesztette váltói erejét.

Gazdagodás csak ott forog fenn, ahol a váltókötelezettség vagyoni jogköre tényleg gyarapodott és a vagyontöbblet a váltókötelezett kezén a kereset kézbesítésekor tényleg meg volt.

Az eddigi törvény értelmében forgató ellen gazdagodási kereset nem volt indítható, az új törvény azonban a forgatók-kal szemben is megadja ezt a keresetet.

Az új törvény értelmében ilyen gaz-

Két egyszerű székely paraszt faragta ki ezt a remekművet, melyet három héttel ezelőtt állítottak fel a házigazda 70-ik születésnapjára. A kapu két oldalán tulipános váza, magasra nyúló virágokkal.

A házigazda végigvezet a villán.

A villa minden szobájában tulipános, világoskék székely butorzat. Az ágyon és a heverőkön tarka székely szőttek. Az emeleti folyosón egy eldugott sarokban is székely motívumos kis fogas van, a falakon régi székely tányérok és kancsók.

Mire a Medve-tóhoz érkezünk, már javában süt a nap. Nem messze fűrészelés és kopácsolás hallatszik. Készülnek az új Kulturház farészei. Az egyik befejezett teremben folytatja ülését az újságíró kongresszus. A ház hegyoldalon emelkedik. A termen körbenfutó ablakokból a Medvetavat környező lombos fás hegyekre és a villatetőkre esik a kilátás.

Mikorra a kongresszus végetért, az utolsó felhőfoszlány is eltűnt az égről. Végre maradék nélkül szép lett az idő. És éppen most kell hazaindulni.

Halász Erzsébet

telését, amely áruk eladásából származik. Ilyen átruházás azonban csak bank vagy bankár javára eszközölhető.

Ha a váltóban olyan követelést engedélyezett a kibocsátó, amely már egészben vagy részben nem áll fenn, a kibocsátó, amennyiben súlyosabb büntesélemény fenn nem forog, hat hónapig terjedhető fogházzal és ötezer lejtől százezer lejtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

(Folytatjuk.)

SPORT

Vasárnap nyolc világbajnoki mérkőzés

Csuj-Kolozsvár, május 23. A labdarúgó világbajnokság döntőjébe bekerült tizenhat csapat első fordulója vasárnap lesz a következő programmal:

Tízest: Csehszlovákia—Románia, bíró Langenus (Belgium).

Róma: Olaszország—Mexikó és USA győz., bíró Mercet (Svájc).

Genova: Brazília—Spanyolország, bíró Birlem (Németország).

Nápoly: Magyarország—Egyiptom, bíró Barlassina (Olaszország).

Torino: Ausztria—Franciaország, bíró Morsel (Hollandia).

Firenze: Németország—Belgium, bíró Mattea (Olaszország).

Bologna: Argentína—Svédország, bíró Beranek (Ausztria).

Milánó: Hollandia—Svájc, bíró Ecklund (Svédország).

A trieszti cseh-román válogatottak felállítására a következő:

Csehszlovákia: Planicska, Zenicek—Ctyroky, Costalk—Cambal—Krcyl, Junek—Silny—Nezedy—Puc—Kalocsay. (A cseh csapat félelmetes játékerőt képvisel.)

Románia: Zombori, Fogl—Albu, Deheleanu—Kotormány—Morawetz, Bindea—Kovács—Sepi—Bodola—Dobay.

A mérkőzés közvetítésének műsorában változás állott be, miután a tulajgasköltségek miatt a román rádió csak a második félidőt közvetíti.

Egyébként a világbajnokság valamennyi mérkőzését filmre veszik, majd összegyűjtve, önálló előadás keretében a világ valamennyi államában forgatni fogják.

Sport hírek

A lemergi futballszövetség LeMBERG—Bukarest mérkőzés leköötésére tett ajánlatot. A mérkőzés megtartására — mely Bukarestben lenne — minden remény meg van.

Bindea teljesen fit. Triesztből jelentik: A román válogatott labdarúgó csapat a tegnapi tréninget tartott, melyen Bindea a legjobb formáját játszotta ki, így a csapatban való szereplése egészen biztos.

A lengyelország lemondása folytán elmaradt katonai torna megtartása ügyében a legfelsőbb körök intervenáltak az illetékes államokban, így minden remény meg van arra, hogy a tornát a közeljövőben mégis megrendezik.

Ma játsszák le Rómában az USA—Mexikó világbajnoki selejtező mérkőzést, melynek győztese lesz vasárnap Rómában Olaszország ellenfele.

A Ferencváros—Hungária vegyes észak-turára utazott.

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya folyó hó 27-én, vasárnap autós kirándulást rendez Torockóra, turisták részére a Székelykőre. A torockószentgyörgyi várát az egész kirándulócsoporthoz megtekintik. Indulás reggel 5 órakor a klubtól. Jelentkezni csütörtök és péntek este fél 8-tól fél 9-ig csak a Haggibbor klubban lehet, Calea Victoriei 10, első emelet.

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya június 8, 9, 10 és 11-én négynapos kirándulást rendez a Gyilkos tóhoz Kolozsvár—Marosvásárhely—Szovátá—Gyilkostó—Borszék—Szászrégen—Kolozsvár uti irányban. Érdeklődni és jelentkezni csak a Haggibbor klubban lehet, Calea Victoriei 10, első emelet.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordításal is

az UJ KELET könyvostályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes befizetése mellett.

Tábo
hossz
Zeke

Péniteke

Bucuresti-I
Kelet tud.) A
lamentis bizo
befejező stá
számunkban
elkészített h
az elitét Sk
Siffre-kulesot
zött már egy
A tegnapi
bizottság hiv
már meg ke
seiket aké
Fofino és A
nem készülhe
nem boesátot
aktáit. Az ü
solta, hogy a
ság elő Bruc
fil Seicaru, A
nem helyeselt
tanulmányozt
kat ahhoz, h
bizottság szá
bizottság egy
rete nélkül n
seket sem int
Elhatározta
vel kért
minisztériumt
mót, mely ny
generális biza
mán politikai
velezésének d
des vallomása
gátat eredmén

Titeanu Eu

hogy a Skoda

Beve

A doll

London, ma
tikai körökb
amerikai ko
lyozni igyek
hoz való visz
formában, h
font esetleg
dozásait.

arcbó

gét.

nem p

kockáz

Csak

arcbó

dermis

teket

Tábornokok és politikusok hosszú névsora szerepel a Zeletzky-ügy tanúi között

Pénteken kezdik meg a tanukihallgatásokat. Érdekes kérdések Drágănescu ezredeshez

Bucuresti-Bukarest, május 23. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-ügyben összeült parlamenti bizottság munkája most már a befejező stádium felé közeledik. Tegnapi számunkban közöltük, hogy Zeletzky által elkészített hatvan oldalas emlékiratban az elítelt Skoda-megbízott ismerteti a Siffre-kulesot, amely annyi gondot okozott már egyes romániai politikusnak.

A tegnapi ülésen, amelyet a parlamenti bizottság hívott egybe, az előadónak már meg kellett volna tenniük jelentéseiket a kérdésben. Stefan Bogdan, G. Fotino, és Al. Alexandri azonban még nem készülhetett el a jelentésekkel, mert nem boesattották rendelkezésükre az ügy aktáit. Az ülésen Eugen Tituenu javasolta, hogy azonnal idézzék meg a bizottság elő Bruno Zeletzkyt, Călinescu, Pamfil Seicaru, Aurel Miksa és Alexandri nem helyeselték ezt, mert a bizottság nem tanulmányozta kellő mértékben az aktákat ahhoz, hogy Zeletzky kihallgatása a bizottság számára irányadó lehessen. A bizottság egyébként a kérdés kellő ismerete nélkül nem tudna megfelelő kérdéseket sem intézni Zeletzkyhez.

Elhatározta a bizottság, hogy azonnali ülésen kéri fogja a nemzetvédelmi minisztériumtól a 48 C) számú aktacsoport, mely nyolc dossziát tartalmaz. Uica generális bizalmas dossziéját, egyes román politikusoknak a Rennerrel való levelezésének dossziéját, Drăgănescu ezredes vallomását az ellene levezetett vizsgálat eredményeiről.

Tituenu érdekes kérdései
Tituenu Eugen szükségesnek tartja, hogy a Skoda-ügyben Uica tábornok had

ügyminiszterhez a következő kérdéseket intézzék:

1. Milyen bizonyítékokat találtak Drăgănescu ezredesnél.
2. Milyen módon eszközölték a kiszállást Drăgănescu lakásán a Zeletzky-ügy első vizsgálatánál.
3. Igaz-e, hogy ez a vizsgálat a jelenlegi hadügyminiszter jelenlétében történt.
4. Igaz-e, hogy Drăgănescu halállal fenyegette meg Uica generális, ha nem szüntetik be a nála talált dokumentumok közlését.
5. Igaz-e, hogy Renner egész levelezését Drăgănescu ezredesnél találták meg.
6. Míg a parlament nem szavazza meg a törvényt, mely a bizottságnak jogi hatalmat ad, szükségesnek tartja Drăgănescu ezredes kihallgatását, akihez a bizottság kellő kérdéseket tud feltenni.

A bizottság elhatározta, hogy pénteken megkezdik a tanuk kihallgatását. A tanúk között a következők szerepelnek:

A tanuk nevei

Bruno Zeletzky, Cihoschi, Stefanescu Amza, Macoveanu, Rudeanu, Paul Angelescu, Uica tábornokok, Tatarescu, Izet, Georgescu ezredesek, Hagi Stoica és Konya őrnagyok, Tătescu és Marulis pénzügyi ellenőrök, Macek Skoda tisztviselő. Radu Rosetti, Săvescu, Silviu Rapaport ügyvédek, valamint Tilea, Mirto, Vaida Sándor, Boila Romulus, Maniu Gyula, Popovici Mihály és Virgil Madgearu politikusok.

A bizottság úgy döntött, hogy Bruno Zeletzky emlékiratát haladéktalanul kikérk a hadügyminisztériumtól. A pénteki ülésen Cihoschi és Stefanescu, Rudeanu, Macoveanu tábornokokat és Drăgănescu ezredest hallgatják ki.

Bevezették a bimetalizmust Amerikában

A dollár fedezete a jövőben 75 százalékban arany, 25 százalékban ezüst lesz

London, május 23. Washingtoni politikai körökben egy hírlik, hogy az amerikai kormány közelebről szabályozni igyekszik a dollárnak a font-hoz való viszonyát is, még pedig olyan formában, hogy a dollár kövesse a font esetleges jövőbeli árfolyamingerőzöseit.

Egyidejű jelentés szerint Washingtonban Roosevelt elnök kiadta az ezüstkérdésben a kongresszushoz intézett üzenetét. Amerikai politikai körökben egy hírlik, hogy amerikai kormánykezdemenyezésre tárgyalások folynak több állammal az ezüst valutáris fedezetnek való felhasználása nemzet-

Csak hathatós és helyes kezeléssel biztosíthatja arcbőre frissességét és szépségét. Ha ismeretlen, vagy ki nem próbált termékeket használ kockáztatja arcbőre épségét. Csak oly krém óvhatja meg az arcbőr frissességét, mely az epidermist táplálja és a szövetsejteket nem támadja meg.

Egyetlen oly csodás szépítő szer létezik, mely az arcbőr ápolásában a legjobb eredményeket biztosítja és ez „La Reine des Crèmes” a szépítőművészet egyik legnagyobb mesterének találmánya. E világhírű terméket a nemzetközi felsőtizeder legtöbb elegáns nője használja.

La Reine des Crèmes
PARIS
A hódolók bámulata követi a szép nőt!!

...Tegyen ön is egy csodálatos utazást

Palesztinába

Csatlakozzék kiránduló csoportjainkhoz. Mérsékelt árak. Nagyon előnyös feltételek.

Felvilágosításokkal és prospectussal szolgál

„Levant”

Societate Anonimă de Voiaj Bucuresti, Smărdan 11, Telefon 329/83.

közi rendezéséről.

Az amerikai kormány az ezüstitörvényben fehatalmazást nyert a kongresszustól az amerikai ezüstkészlet át vételére s külföldi ezüstvásárlásokra is. Az időpontot és a feltételeket a kormány később állapítja meg. Szabályozni fogják a kivitel s a behozatalt is. Aki a rendelkezéseket nem tartja be, bírói felelősségrevonás rendjén 10 évig terjedő börtönnel és 10 ezer dol-

lár pénzbüntetéssel sújtható.

Párizs, május 23. A Le Journal szerint newyorki jólinformált körökben remélik, hogy a bimetalizmus bevezetése Amerikában kezdetét jelenti az amerikai valuta intézményes megszilárdításának. A dollár fedezete a jövőben 75 százalékban arany, 25 százalékban ezüst lesz. Az ezüstár a dollár mai értékében 50 cent.

Ma választják meg újra Massarykot a csehszlovák köztársaság elnökévé

PRAGA, május 23. Negyedszer Csehszlovákia történelmében ül össze a képviselőház és szenátus nemzeti gyűlés alakjában, hogy megválassza a köztársaság elnökét. Újból Massarykot fogják megválasztani. A választás időpontja május 24 reggel fél 10 óra és helye a prágai kastély, amelyet 1495-ban épített Vladisláv Jagello.

Litvinov három órán át tanácskozott Trockijjal

Genf, május 23. A Daily Mail egyik tudósítója Mentoneba utazott, ahol Litvinov szombat este óta tartózkodik. A tudósító közli lapjával azt a hírt, mely szerint Litvinov Mentoneban Trockijjal találkozik, hogy előkészítse a kibékülést Sztalinnal.

Litvinov szállójában az újságíróknak a következőket jelentették ki: „Litvinov azért tartózkodik itt, hogy megláogassa két barátját, akik közül az egyik közvetlen közelben, a másik pe-

dig mintegy 30 kilométer távolságban lakik.”

A tudósító állítólag megállapította, hogy a közvetlen közelben lakó barát, Dovgalevszki, a megbetegedett párizsi szovjetkövet, aki Mentoneban egyik villájában lakik. A Daily Mail értesülése szerint Litvinov hétfőn háromórás megbeszélést folytatott Dovgalevszki követtel, egyik barátjával és Trockijjal.

Leütötte a betörőt és fiát ismerte fel benne egy prahovamegyei parasztember

Bucuresti-Bukarest, május 23. (Az Uj Kelet tud.) Megrázó családi dráma zajlott le a prahovamegyei Gura Reia községben. Raduta Gheorghe parasztagazda álmából arra ébredt, hogy a szobájában betörő surrant be. A paraszt esendesen felszét ragadott és figyelte a halkán dologzó betörő munkáját. Ez éppen a szekrényt feszegette, amikor a paraszt a hátamögé lopodott és egyetlen fejszecsapással leterítette.

A betörő jalkiáltás nélkül holtan zuhant a földre. A paraszt ekkor megdöbbenve vette észre, hogy a betörő nem volt más, mint a 20 éves Constantin nevű fia. Tettől megrémülve Raduta, a falu határába rohant és ott a kutba vetette magát. Az arra eirkáló esendőrszost azonban kimentette és a esendőrségnek adta át a parasztot, aki a jelek szerint nem éli át ép elmével a borzalmas családi tragédiát.

Becsületszóra szabadlábba helyezték az osztrák szociáldemokrata vezérek egy részét

Bécs, május 23. Az osztrák szociáldemokratapárt egykori vezérkarának tagjai szabadlábba kerültek. Szabadlábba került többek között Renner dr. volt kancellár, Breitner és Ellenbogen volt szociálista képviselő is. Összesen közel száz egykori szociáldemokrata vezért helyeztek szabadlábba. A börtönből kiszabadult szociálista vezéreknek becsületszavukat kellett adni, hogy tartózkodnak minden politikai tevékenységtől, nem hagyják el lakásukat, nem használják telefonjukat, elküldendő és érkező leveleiket cenzuráztatják és más tekintetben is alávetik magukat a hatóságok rendelkezéseinek. Végeredményben a fogság te-

hát nem szünt meg teljesen, hanem átalakult házi internálássá. A bécsi lapok új műszóval „lovagias fogságnak” nevezik ezt a házi internálást, amelynek alapja a kiszabadult szociálista vezérek becsületszava.

Bécs, május 23. Seitz volt bécsi szociáldemokrata polgármester szabadláb helyezésének híre korainak bizonyult. Seitz Károly és még egy szociálista vezér: Danneberg dr., a szociálista Bécs utolsó pénzügyi referense nem kerültek házi őrizetbe, mert nem voltak hajlandók becsületszavukat adni, hogy a jövőben nem fejtenek ki többé szociáldemokrata politikai tevékenységet.

A Zsidó Árvagondozó felhívása

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó központja a következő felhívással fordult Erdély valamennyi hitközségéhez:
No. 1284—1934.

Tekintetes Elnökség!

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó, amint Önök előtt ismeretes a Joint hathatós támogatásával évek óta nyaralótelepet tart fenn Borgo-Tihután s erre állandóan tetemes összegeket áldozott.

Ezen a nyaralótelepen Erdélyből és a Bánátról évente néhány száz árva, félárva és szegénysorsu gyermek nyaral, a kik többnyire egészségtelen lakásokban zsúfolt környezetben s a legtöbb esetben nélkülözésben eltöltött 11 hónap után, egy hónapot magaslatti levegőn és napfényben, kellő és bőséges táplálkozás mellett töltenek el és testben megerősödvé, lélekben felrészgélve térnek vissza korábbi környezetükbe. — A nyaraltatás tehát a gyermekeknek minden más anyagi támogatással szemben többlet nyújt: egészséget.

Az előző években ennek a nyaraltatási akciónak költségeit jórészt a Joint bőkezűsége fedezte s annak csak igen kis hányada hárult az erdélyi zsidó társadalomra. A németországi események miatt azonban a Joint európai tevékenységét ma legnagyobban részben ottani hittestvéreink ügyeinek szenteli, ezért a mi akciónkat csak a legminimálisabb mértékben támogathatja. Ennek azonban semmi esetre sem láthatják kárát az erdélyi zsidó árvák, akikről a nyaraltatás áldását megvonnunk nem szabad.

Az erdélyi zsidó társadalom ezen akciónkból korábban oly formában vette ki részét, hogy egyes városokban, ahol az Árvagondozónak helyicsoportja van — ennek felkérésére az illető hitközségek az Árvák szombatját megrendezték. Ezt az akciókat most egész Erdély területén ki kell szélesítenünk, hogy ne legyen egyetlen oly zsidó hitközség sem, amely ezen a pártokon és hitárnyalatokon felül álló akcióban — az erdélyi árvák felsegíteséjéért — ki ne vegye a maga részét.

Arra kérjük Önöket, szíveskedjenek hitközségükben az

ÁRVÁK SZOMBATJÁT

folyó évi június 2-án megtartani és templomi bevételeiket e napon szervezetüknek átengedni. — Szíveskedjenek ilyen értelemben főtemplomuk, valamint imaházai gondnokait arra utasítani, hogy a Tóra előtt felhívások számát a lehetőséghez képest szaporítsák pótfelhívásokkal, hogy a templomlátogató közönség minél nagyobb számban ajánlhassa fel adományait erre a nemes célra. A templom előcsarnokában kifüggesztendő hirdetésükön szíveskedjenek hivatkozni a 8 nappal előbb erre felhívni s arra is, hogy akik nem járulhatnak a Tóra elé, enélkül is juttassák el Önök útján adományukat az Árvák szombatja alapjára.

Az Orth. Központi Iroda 1010—1934. az Izrealita Orsz. Iroda pedig 500—1934. számú körrendeletével kérte fel a szervezetéhez tartozó hitközségeket az Árvák szombatja megrendezésére és annak hatóságos támogatását minden hitközség és tagjai figyelmébe ajánlotta.

Azon hitközségek, amelyek templomi adományait semmiféle célra nem engedik át, avagy ahol ezen adományokból származó eredmény nem volna várható, az akció megrendezése egy összegben megváltható.

Bizunk abban, hogy intencionálva Önök is egyetértenek és fenti módon kérelmüket teljesíteni szívesek lesznek.

Cluj, 1932. május 18.

Erdélyi Zsidó Árvagondozó
Hittestvéri üdvözléssel:

Ezt a szép és nemes célokat szolgáló akciókat a magunk részéről is figyelmébe ajánljuk az erdélyi zsidóságnak, járuljon hozzá, kiki a maga anyagi erejéhez képest. A megváltási összegeket lapunk is továbbítja rendeltetési helyére.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas mesészövés, pasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvostályában, az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

Tudnivalók a XIII. cionista konferenciáról

A XIII. erdélyrészi cionista konferencia, amint azt az Uj Keletben már közöltük, f. hó 27. és 28-án Aradon lesz megtartva. A helyicsoportokban most folynak a választások a konferenciára, amely előreláthatólag a legnagyobb cionista érdeklődés jegyében fog lefolyni. Az aradi vendéglátó helyicsoport minden tekintetben gondoskodik, hogy a konferenciális napok a vendégeknek felejthetetlen élményt jelentenek.

A konferencia megnyitó ünnepélye 27-én d. e. 10 órakor lesz megtartva a Kulturpalota dísztermében. A megnyitó ünnepély programja:

Vermes Ernő, az E. Zs. N. Sz. elnökeinek megnyitó beszéde, a hatóságok és zsidó testületek üdvözlése, dr. N. Sándor emlékbeszéde a cionizmus halottairól, dr. N. M. Gelber előadása: Erec Jisraél, mint a zsidókérdés megoldása, a londoni Exekutív képviselőjének megválasztása.

Délután 3 órakor kezdődik a konferencia első plenáris ülése a Fehérkereszt-szálló dísztermében a következő programmal:

Dr. Marton Ernő referátuma a cionizmus világpolitikai helyzetéről. Vermes Ernő: Expozé az erdélyi mozgalom és az E. Zs. N. Sz. helyzetéről, dr. Brisker Ezekiel: Hebraizáció és Iskola referátum, általános vita.

D u. 7 órakor a Szövetség elnökségének és a konferencia delegátusainak részvételével a Makkabbi sportünnepséget rendez, amelynek programját is ismertetni fogjuk külön.

Este 10 órakor folytatódik az általános vita. Ugyancsak este megalakulnak a következő bizottságok: 1. Szervezési és sajtó. 2. Keren Hajjeszód. 3. Palesztina. A szervezési, Keren Hajjeszód és Palesztina referátumok a bizottságokban lesznek megtartva.

28-án délelőtt 9 órakor kezdődik a Keren Kajemeth konferencia. Délután 3 órakor folytatódik a konferencia plenáris ülése az

általános vita lezárásával, továbbá a bizottságok jelentésével és a választásokkal.

Utazási kedvezmény. Ismét felhívjuk a delegátusok figyelmét, hogy a CFR a román piunkösi ünnepek alkalmából 50 százalék kedvezményt ad az oda- és visszautazásnál.

Elhelyezés. Az aradi helyicsoport gondoskodott a szállodai szobákról és az ifjúság részére ingyenes elhelyezésről. Minden delegátus és vendég, aki igényt tart kedvezményes szállodai elhelyezésre, jelentse be a Szövetség központi irodájának.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ihász—Fekete társulatának vendéjátéka

Kék Dunát 3000 ember nézte meg Ihász—Fekete társulatát előadásain. A csütörtöki előadásra olyan nagy a jegykereslet, hogy úgy látszik harmincezer ember akarja látni.

Nyitott ablak pénteki előadására is árusítja a színházi pénztár a jegyeket. Mint a legnagyobb operett premiéren, úgy tapsoltak a Nyitott ablak minden jeleneténél. Ihász Aladár játssza a pénteki előadásban is a főszerepet.

Bál a Savoyban és Ripp van Winkle bemutatójára a legnagyobb szorgalommal készül Ihász—Fekete társulata. A szerzőn legkimagaslóbb eseménye ez a két darab, melyben uralkodik a zene, az ének szépsége. Csodálatos hatásokat kínál mind a két darab.

Bál a Savoyban meg kell nézni azoknak is, akik talán már látták a pompás darabot. Szabó Ica, Kőszegi Margit, Hegyei Ica, Ihász Aladár, Borovszki, Horváth, Bereng, Szabadkai, Kornai olyan együttes, amelytől Kolozsvár a legnagyobbat teljesítményt várhatja.

Bál a Savoyban feljártad. Bál a Savoyban tökéletes előadás. Bál a Savoyban Ihász—Fekete legszébb teljesítménye. Bál a Savoyban ott lesz mindenki.

HETI MŰSOR:

Csütörtök, május 24-én este fél 9 órakor: Kék Duna. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Péntek, 25-én este fél 9 órakor: Nyitott ablak. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szombat, 26-án este 9 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 3 órakor: Cigány. primás. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Ha vesebajban szenved

VESE-VERKERINGES
A) Nyaki
B) Tüdő
C) Máj
D) Fehér
E) Vese
G) Hólyag

A vesebántalmak igen gyakoriak mindkét nembeliéknél és különösen a nőknél. Ezeket a bántalmakat úgy küzdhetjük le, ha a vesének segítünk eltávolítani a húgysavat. Erre a célra a legkiválóbb szakorvosok az URODONAL-t ajánlják, mert ez a gyógyszer a húgysav legtökéletesebb feloldója és a vesének a legjobb tisztítója. Szedjen URODONAL-t heveny- és idült reuma ellen, köztüny, idegzsába, érelmeszesedés és epekó ellen. Az

URODONAL

habzó, könnyen elviseli a leggyengébb és a legkényesebb gyomor is.

CHATELAIN & FÉL

Vasárnap, 27-én este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagy operett.
Hétfő, 28-án d. u. 3 órakor: Tessék be számlálni. Revü-operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.
Hétfő, 28-án d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.
Hétfő, 28-án este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagyoperett.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd kezdettel premier: A szenvedély. A szerelem és izgalom filmje. Főszerepekben: Olive Brook és Evelyn Brent.
Jón premier: A hazajáró múlt. Főszerepekben: Sylvia Sidney és Georg Raft

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Az urinő. Mélyen megrendítő film, főszerepekben: Irene Dunne, Lionel Atwill és Phillips Homes.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtöktől nagy premier: Joan Crawford vetélytársnőjének, Carole Lombardnak világfilmje: Egy gyenge pillanat. Elegancia, szerelem és csodaszép nők filmje.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Sanghai fogoly. Rendkívül izgalmas film, eredeti felvételekkel, főszerepekben: Richard Dix és Gwlad André.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hegyszeri költségnél egy szó 1 lej, vasárnap betétével 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírási díj 20 lej. A közönség részére kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előtt fizetendő. Jelzés levelet csak egy levélbontunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csipebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése. Cal. Reg. Ferdinand 3. Weissmann R. —

Jómenetlű textilüzlet 300 ezer lej értékű áruaktárral azonnal átadó, esetleg házzal együtt eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó egy szép nagy üzlethelyiség, esetleg kisebbre átalakítva. Regina Maria 38.

Gyerekágy, jókarban tartott madrapárnával olcsón eladó Reg. Ferdinand 38. ajtó 4.

Kóser vegetárius koszt f. hó 15-től ismét kapható a Familia kóser vegetárius étteremben Unió u. 10., hátul az udvarban, ahol Schwartz Ignác vezetése alatt az elismert elsőrendű konyha áll a közönség rendelkezésére. Figyelmes, szorid kiszolgálás, mérsékelt árak. Abona, előjegyzéseket már elfogad.

Eladó 2 Fargo és 2 Fordsan üzemképes autóbussz. Értekezni Mera garázs. Cluj. Cal. Reg. Ferd. No. 56.

Gyárüzemhez 250.000 lejeltársat keresek. Leveleket „Kötöttáru” jellegére a kiadóba kérek.

Saját írógéppel magyar, német és román levelezést, valamint könyvelést jutányosan vállalok. Cim a kiadóban.

Belvárosban lévő ház, biztos jövedelmű üzemmel, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toreador hősi élete és halála. — Toledo a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya útján. Vidéki képviselők kerestetnek.

A Zsidó Pár

Str. Gen. Filip

Insp 24-én, csütörtök — Trotzkij tek, hogy elők nálé megalakít Mexico-Cityből ügynökei nagy Mexikóban, ho ternacianálé me népbizos mex telepedését.

— A tábla e esperes konver lozsvári Albín tartozásért 1933-ot K. Nagy B mazott esperes hitetlen váltó meg, hogy ő esedékesége a zot; konverzió és ezért a keres elutasította a dokkolással, ho kását jogosan adós csak a pittathatja me scütságát és e végre a megt set ügye m tanácsa elé, an zatában kimor váltó peresit törvényszék té zios adóst a f változtatta a stotta az Albí ben kötelezte költségek fizet

Gyermeknyar (Zsombor, jud tatását ez kezdjük. Mérs mentes, fenyvett helyen. Tenisz, ping rándulások. Legmodernebb mán, magyar, tornatanítás. autobuszjárat. Dr. med. Br jud. Cluj.

raktáron és tét Cluj.

— Nagysz á KKASE f. 5 órakor az (esős időben pélyen bemu budapesti v valamint a nyeken szer vesznek a P szövetség to szintén kin világba jnoks szépek, hogy nek meg ke

— Bretán klubban. Ez muzsikustm pódiumon fellépése r életünkben. iubb és leg zsikusaink zeneszerző, művész és. Gazdag mel építésű dal és márkája költésű mag mutatná, ar rázó szépsé Különös ér lso szerepl saját magá bensőség szet, amely ség a dalel

9 órákor: Ripp van erett.

10 órákor: Tessék be erett. Helyárak: 30,

11 órákor: Bál a Savoy. Helyárak: 30, 20 és

12 órákor: Ripp van erett.

13 órákor: Ripp van erett.

14 órákor: Ripp van erett.

15 órákor: Ripp van erett.

16 órákor: Ripp van erett.

17 órákor: Ripp van erett.

18 órákor: Ripp van erett.

19 órákor: Ripp van erett.

20 órákor: Ripp van erett.

21 órákor: Ripp van erett.

22 órákor: Ripp van erett.

23 órákor: Ripp van erett.

24 órákor: Ripp van erett.

25 órákor: Ripp van erett.

26 órákor: Ripp van erett.

27 órákor: Ripp van erett.

28 órákor: Ripp van erett.

29 órákor: Ripp van erett.

30 órákor: Ripp van erett.

31 órákor: Ripp van erett.

32 órákor: Ripp van erett.

33 órákor: Ripp van erett.

34 órákor: Ripp van erett.

35 órákor: Ripp van erett.

36 órákor: Ripp van erett.

37 órákor: Ripp van erett.

38 órákor: Ripp van erett.

39 órákor: Ripp van erett.

40 órákor: Ripp van erett.

41 órákor: Ripp van erett.

42 órákor: Ripp van erett.

43 órákor: Ripp van erett.

44 órákor: Ripp van erett.

45 órákor: Ripp van erett.

46 órákor: Ripp van erett.

47 órákor: Ripp van erett.

48 órákor: Ripp van erett.

49 órákor: Ripp van erett.

50 órákor: Ripp van erett.

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.

Inspekciós ügyvéd: 24.én, csütörtökön: Dr. Zaharovits S.

Trotzkij ügynökei Mexikóba érkeztek, hogy előkészítsék a IV. nemzetközönkénti megalakítását. Londonból jelentik: Mexico-Cityből jelentik, hogy Trotzkij ügynökei nagy számmal jelentek meg Mexikóban, hogy előkészítsék a IV. Internacionálé megalakítását s a volt orosz népbiztos mexikói látogatását, esetleg letelepedését.

A tábla elismerte egy nyugalmazott esperes konverziós jogosultságát. A közvárosi Albina Bank 260.000 lej váltótartozásért 1933 április 14-én pert indított K. Nagy Elek szilágysomlyói nyugalmazott esperes ellen. Az alperes kiegyenlítésen váltótartozását azzal indokolta meg, hogy ő mezőgazda adós és a váltó esedékessége az 1933 november 1-én hozott konverziós törvénnyel egyidőbe esik és ezért a kereset időelőtti. A törvényszék elutasította a váltókifogást azzal az indoklással, hogy a követelés megállapítását jogosan kérheti a hitelező és az adós csak a végrehajtás folyamán állapíthatja meg konverzióra való jogosultságát és ez esetben nem hajtható végre a megítélt követelés. A váltókereset ügye ma került a tábla Mánescu-tanácsa elé, amely elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy a konverziós váltó peresítése időelőtti volt és így a törvényszék tévesen kötelezte a konverziós adóst a fizetésre. A tábla így megváltoztatta a törvényszék ítéletét, elutasította az Albina Bank keresetét és egyben kötelezte az Albina Bankot a per költségek fizetésére is.

Gyermeknyaraló- és üdülőhely Zimboru (Zsombor, jud. Cluj) Gyermeknyaraló társaságát ez évben is júniusban megkezdjük. Mérsékelt havasalmi klíma, pormentes, fenyő- és tölgyerdőkkel körülvett helyen. Saját tej- és kertgazdaság. Tenisz, ping-pong, uszoda, strand, kirándulások. Állandó orvosi felügyelet. Legmodernebb pedagógiai vezetők. Román, magyar, német társalgás. Ritmikus tornatanítás. Kolozsvárról naponta 3 autóbusszjárat. Előjegyzéseket elfogad: Dr. med. Brunner Zsigmond Zimboru, jud. Cluj.

PAPLANOK

raktáron és rendelésre, nagy választékban, legolcsóbban

STEÁ-nál

Cluj, Regele Ferdinand 9.

Nagyszabású tornaünnepélyt rendez a KKASE f. hó 27-én, vasárnap délután 5 órákor az unitárius kollégium udvarán (esős időben a tornateremben). Az ünnepélyen bemutatja az egyesület csapata a budapesti világbajnokságok gyakorlatait, valamint a szabadon választott számokat nyelven szerepelni fog. Ezenkívül részvennek a Besztercei Református Leány-szövetség tornászai és tornásznői is, akik szintén kimennek a budapesti tornászvilágbajnokságokra. A gyakorlatok olyan szépek, hogy minden tornászteremtő embernek meg kell néznie azokat.

Bretán Miklós ma este az Ujságró-klubban. Ezt a nagykulturájú, izig-vérig muzsikusköltőt ritkán van alkalmunk pódiumon meghallgatni és éppen ezért fellépése mindig eseményt jelent zenénk életünkben. Bretán Miklós a legsokoldalúbb és legzavargabb jellegű művészeink egyike. Eppen olyan értékes zeneszerző, mint amilyen kiváló ének-művész és operarendező, vagy dirigens. Gazdag melódiaja, férfiasan poétikus felépítésű dalköltésének már külföldön is márkája van. Csütörtökön este saját költésé magyar és román dalait fogja bemutatni, amelyek közül különösen megízéző szépségű Ady-dalait emeljük ki. Különös érdekessége lesz a Bretán Miklós szereplésének az a körülmény, hogy saját magát kíséri zongorán. Az a mély bensőség és drámai erejű előadóművészet, amellyel dalait előadja, ritka jelenség a dalelőadó művészetben.

Megjelent a Noár májusi száma. A napokban hagyta el a sajtót a Noár májusi száma. Az ifjúsági lap nivós tartalmából a következő cikkeket emeljük ki: Kaszner Rezső: A konferencia, Martin Buber: Róma, Moszkva, Jeruzsálem, A. D. Gordon: Egy beszéd, Egyszerű igazságok, David ben Gurion: A nemzeti töké és a magántöke Palesztinában, Danzig Hillel: Glosszák, Reichenstein: A halál (novella), Chaim Arlosoroff: A népcionizmus, Öhlbaum Etus: Képtárlat Tel-Avivban, Szemle: A zsidó közvetítő-társaság, Machneth Haolim, A Jisuv természetes szaporulata, A Ekit. stb. A Noár megrendelhető a Hitachduth Aviva-Barisszia Nőszüjtánál (Cluj, str. Neculcea 1). Előfizetési ára egy évre 100 lej.

Házasság. Reich Zoltán és Schwartz Kató f. hó 22-én Násfaluban (jud. Salaj) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Olcsó alkalmi vásár

STEÁ

textilárúházbán

Cluj, Regele Ferdinand 9.

A „MERA“ autóbusszjárat 1934 május 26-29-ig terjedő időre a menetdíjakat lényegesen csökkenté a vállalat összes vonalain. Bővebb felvilágosítások szerzethetők a vállalat jegyirodájánál: Cluj, telefon 155 és 333, Satu-Mare, telefon 99, Baia-Mare, telefon 66, Simleu-Silvaniei, telefon 66.

Arvizveszedelem Székelyudvarhelyen. Tudósítónk jelenti: Tegnap hatalmas felhőszakadás vonult végig a városban, mely a környéki patakok vizét feldagasztotta. A külvárosi részeket szennyvíz vizár öntötte el és mintegy 40 házba hatolt be. A víz az ablakokig emelkedett. A lakosság körében nagy pánik keletkezett és az idejében kikergetett mentőcsapatoknak köszönhető, hogy emberéletben kár nem esett. Jelentékeny azonban az anyagi kár, mert a felhőszakadás az egész megyében nagy pusztítást okozott a vetésekben is.

Ma, csütörtökön a Royal mozgóban

Premier!

Joan Crawford vetélytársnőjének, a legszebb széke sztárnak Carole Lombard

EGY GYENGE PILLANAT

Elegancia, nők és szerelem filmremeke.

Chalucünnepély Lugoson. Mintegy kilenc hónappal ezelőtt a romániai „Hechaluc“ nevelési programjának megfelelően és főleg acélből, hogy kereteit Erdélyben is megteremthesse Lugoson egy városi Hasomér Hacair színter létesített körülbelül 30 taggal. A lugosi cionisták úgy egyénileg, mint hivatalosan is a helyes csoporton belül, teljes mértékben átértékelték a chaluc nevelésnek és célkitűzésnek nagy és történelmi jelentőségét a zsidó népsorsának átalakulásában s odaadással szeretettel támogatták mindig a színter nehéz munkájában. Ha e beszámoló keretei még oly szűkek is, nem volna teljes és hü, ha négy embernek nevét ki nem emelnék, akik a chalucnak Lugoson igaz és maradó érdemeit szereztek, ezek: dr. Kirschfeld Arnold a lugosiak agilis elnöke, Deutch István, dr. Fekete Dezsőné, aki különösen a munkahelyek szerzésében nyújtott értékes támogatást és Reisner Adolf, a chalucok „Reisner bácsija“, akinek háza mindenkor nyitva állott a chalucok számára. A Hasomir Hacair nagy része e napokban fog allijázni s ebből az alkalmából az Erec Jiszra-dbe indulók kulturstély keretén belül bucsuztak a lugosi szertő zsidó testvérektől. Az estélyt, amely május 21-én a zsidó hitközség, — amely terület éppennyig igaz barátja volt mindekor a színter — termében lett megtartva, Deutch István frappáns bevezető beszéde nyitotta meg. Ezután a chalucok szavaló kórusa Kirchenglocken című jiddis verset mutatott be egy csoport. Ezt követte a szavaló kórus egy újabb száma, „Izrael“ címmel, majd „A fiu lázadása“ című élő-

Az urinő. Angliában híres dráma volt Martin Brown „Az urinő“ című színdarabja, amely az amerikai és angol közönséget a háború után valóságos fázba ejtette. Témája nem is komplikált, nem is új, de örök emberi. Az apa kitagadja fiát, mert egy családijához „méltatlan“ nő nemcsak szerelmével ajándékoz meg, hanem törvényes hitvesévé avat. A frigy nek fel kell bomlania, de a fiatal férfi inkább az élettől válik meg, mint fiatal feleségétől. A házasságból gyermek születik, akit azon a címen vesznek el anyjától, hogy az asszony erkölestelen életet él, holott az egészéből csak annyit igaz, hogy a nő egy kéteshírű mulatóban táncol. Évek mulásával a dráma új fordulatot vesz: a fiu, aki Párizs mellett táboroz, összekerül anyjával, aki közben tulajdonosnője lett egy csapszéknek. Itt találkozik az anya felnőtt fiával egy nagy órámai esemény alkalmával. A film főszereplője Irene Dunne olyan drámai erő, amilyent még nem láttunk filmen. Egyes jeleneteiben — a csecsemő édesgetése és a felnőtt fiu iránt tanúsított ragaszkodásainak ábrázolásában — megrázóan illuzióteremtő volt. A képet bizonyára mindenki meg fogja nézni, aki művészetet és jelki tisztulást is keres a filmben. (sz.)

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, bágyadság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József“ keserűvíz az emésztőszerve hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét.

Jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma a csikágói tüzvész miatt. Londonból jelentik: A csikágói vágóhídi városnegyedben pusztított tüzvész nyomán a városban a munkanélküliség jelentős emelkedése következett be, miután évekbe fog telni a megsemmisült üzemek karba helyezése.

Belga küldöttség közölte Lebrun köztársasági elnökkel III. Lipót trónralépését. Párizsból jelentik: Lebrun francia köztársasági elnök fogadta azt a belga küldöttséget, amelynek tagjai hivatalosan közlik Franciaországgal III. Lipót belga király trónra lépését. Az elnök villásreggeli adott a küldöttség tiszteletére.

Megnyit a Bizusai (Büdöspataka) fürdő Erdély Pöstyénje

Reuma, csuz, kőszvény ellen biztos gyógyulás, 50 százalékos vasuti kedvezmény. Napi penzió 3-szori étkezéssel 100—120 lej. Szigoruan שר כשר vendéglő. Jakab Salamonné, Satu-Mare, vezetése alatt, ki esküvőket is vállal. Naponta térszene, Olcsó árak. Szobák megrendelhetők. Fürdőgazgatóság Bizusa, p. Heanda, jud. Someş.

NAPRÓL NAPRA

Appleton tanár, londoni rádiókutató, hosszú évek munkája után egy gigászi kísérlet tervét készült megvalósítani, amelyhez a londoni rádiót nyerte meg társának. A rádiótechnikai sok úgy tapasztalták, hogy a föld körül 2 millió angol mérföld távolságban egy tetőforma boltozat van. A csillagászok erről semmit sem tudnak, de biztos, hogy így van, mert másként hogyan lehetne azt a gyakori tünetet megmagyarázni, hogy a földről kiküldött villamosjelek visszatérnek? A leadás és a visszatérés közti időkülönb. ségből számított ki Appleton tanár a távolságot. A tanár meg van győződve, hogy azzal az erővel, amellyel a villamos hullámok visszatérnek, az ő módszere szerint lesz a boltozaton is áttörni és esetleg a Marsba is eljutni.

FÜRDŐRUHÁT

kizárólag S'ipos harisnyauzetében vegyen. Divatszabás, olcsó ár.

SIPOS

Cluj, Regele Ferdinand 8

Két neves francia művész elgondolással és tevékeny közreműködésével Párizsban a „Művészetek városa“ fog épülni, amelynek költségéhez, úgy tervezik, a világ minden nemzete hozzá fog járulni. A „Művészetek városa“ nemcsak a művészet, hanem a tudomány embereinek is lakóhelyéül fog szolgálni. A városban vendéglőket és üzleteket is építenek, a város közepén pedig nagy amfiteatrumot létesítenek. Amerika is támogatja pénzügyileg ezt a tervet, amelynek megvalósításán három hónap múlva 30.000 munkás fog dolgozni. Öt év múlva, úgy számítják már készen fog állani a város.

Sokat beszélnek Nizzában egy fogadásról, amely valakinek 10.000 frankot juttatott azért, mert egy koldusnak tíz frankot adott. Ingram londoni ékszerész a napokban a strandon sétált, amikor megszólította egy lerongyolt alak és a könyöradományt kért tőle. „Adjon nekem valamit, kedves uram. Nem fogja megbánni.“ Hogy lerázza nyakáról a koldust, tíz frankot adott neki. Pár nap múlva az ékszerész pénzeslevelet kapott, amelyben tizezer frank mellett a következő levél volt: „Ön volt az egyetlen, aki nekem néhány nap előtt Nizzában elhitte a rongyaimat. Már pedig velem fogadtak, hogy ilyen emberre nem akadok. A megnyert fogadás összegének felét itt küldöm.“

MINTÁS ANYAGOK és PANAMA-KÜLÖNLEGESSEGEK

máj 29 lejtől,

nagy választékban

STEÁ-nál

Cluj, Regele Ferdinand 9.

Törvényecimtar. Rég érzett hiányt pótol dr. Rösler Viktor most megjelent törvényecimtará, amely az 1919. jan. 1—1934. április 15-ike között hozott törvények és rendeletek áttekinthető cimananyagát és megjelenését tartalmazza. A román nyelvű munka ára franco 120 lej. Megrendelhető az összeg beküldésével dr. Rösler Vikornál, Cluj, strada Ing. Poetz 5.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

UJ KELET *Legújabb hírek*

Boris király mély és formális ellentétben van az új bolgár kormányval

Súlyos napok bekövetkezését jósolják Bulgáriában. Halálbüntetést szabnak ki a sikkasztókra. Csaknem kizárólag kapitányok hajtották végre a puccsot

A vidéken teljesen gyökértelessé bizonyult a kormány felkelési mozgalmak

Szofia, május 23. Mig az új bolgár kormány szolgálatába állott sajtó a legnagyobb reményekkel eltelve ír az új rezsimről, addig egyes magánjelentések, főleg pedig a bukaresti „Dimineata” Bulgáriába küldött tudósítója annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy az új diktatórikus kormány nem talált eddig kedvező legkörüre a bulgáriai közvéleményben.

A jelek szerint a nagy pártok tartózkodó álláspontot helyezkednek az új rezsimmel szemben, sőt egyesek kimondottan ellenségeseknek látszanak.

Az új rezsim nélkül a közéleti adminisztratív segédereket és különösen a vidéken a kormány felkelési mozgalmak teljesen gyökértelessé bizonyult.

Boris király állította azt tanácsolta a kormánynak, hogy legyen minél nyugodtabb és mértékletesebb.

A „Dimineata” kiküldött tudósítója szerint a legerősebb bolgár párt: az agráriusok pártja értekezletre hívta össze vezetőit, melynek lezajlása után komünikében fogja hangoztatni, hogy nem hajlandó az új kormány támogatására és felhívja híveit, hogy tartsák meg a kellő nyugalmat és tartózkodjanak minden provokációtól.

Mussanoff hivatalos lapja tegnap esti számában felhívást közölt, melyben híveit az egyesülés és béke szolgálatára hívja fel, hangoztatva,

hogy a hadsereget nem fogják többé felhasználni hasonló próbálkozásokra.

Végül a jobboldali ideológiától áthatott Cankoff-csoport, melynek nagyon jól kiépített szervezetei vannak az egész országban, kommunikációjában a kormányváltozás fontosságát hangoztatja, kiemelve, hogy a kormány mozgalmát a legjobb intenciók töltik el. Ugyanakkor bejelenti, hogy a Cankoff-féle pártszervezet továbbra is folytatja munkáját és változatlanul őrhelyén marad.

A kapitányok kormánya

Rendkívül érdekes a Dimineata Szofia küldött külön tudósítójának ama jelentése, mely szerint a bulgár államcsíny keresztülvitelében legnagyobb szerepe Velcsaff ezredesnek, a tisztiiskola parancsnokának volt. Velcsaff a fiatal tiszteket nyerte meg elsősorban ügyének, akik tanítványai közül kerültek ki. Így magyarázható, hogy a felkelést csaknem kizárólag kapitányok hajtották végre.

Egyidejűleg azt is hangoztatja a Dimineata tudósítója, hogy még nem történt meg a kabinet végleges megalakítása.

miután Bartaloff, Bulgária párizsi minisztere, akinek a külügyi tárcát ajánlották fel, visszautasító választ adott.

Súlyos napok következnek a tudósító szerint a közeli napokban fontos és súlyos horderejű eseményekre számíthatnak Bulgáriában. A tudósító szerint döntő jelentőségű változásokról van szó,

amelyek szoros kapcsolatban vannak azzal a körülménnyel, hogy Boris király formális és mély ellentétben van az új kormányval.

Valószínű, hogy ez a helyzet nem tarthat sokáig. A kormány feltartóztatva érzi magát tevékenységében, annak ellenére, hogy kormányra jutásának rövid ideje óta komolyan átdolgozta a programját és lemondott néhány merészebb tervéről, amelyet részben a király ellenkezése, részben a valóság ereje kényszerített rá.

A félredobott alkotmány tegnap a Georgieff-kormány többórás minisztertanácsot tartott, amelyen rendezett ülést tartott meg. A dekrétum

közölni fogja, hogy a kormány szükségrendeletei

még abban az esetben is jogérvényesek és végrehajthatók, ha azok a fennálló alkotmánnyal ellentétben állanak.

Egyidejű szófiai jelentés szerint az új kormány hozzákezd a közéleti visszaélések megtorlásához. Közlebről rendeletet adnak ki, amelyben közlik,

hogy a bíróságok a jövőben a közpénzek sikkasztóinak bűnperdjében kizárólag halálos ítéleteket fognak hozni.

Azok a sajtóorgánok, amelyek a kormány szolgálatában állottak — így a La Bulgaria és a Mir — azt hangoztatják, hogy a diktatórikus kormány uralomra

jutása az egyetlen kivétel ut volt a szakuccából, amelybe Bulgáriát a pártok marakodása juttatta. Az új rezsim külpolitikája: a béke és barátság minden szomszéd irányában. Bulgária a most megkezdett uton el fog jutni a nemzeti egységhez. A széthuzást félre kell tenni a király és a hadsereg körül kell csoportosulni, hogy az új eszmények megvalósíthatók legyenek.

A Zora című lap szerint az ország reménykedéssel fogadja az új rezsimet. A kormánynak most az a kötelessége, hogy tetteket mutasson a sok tévovás és terméketlen politizálás után és erős kézzel fogjon hozzá a reformok végrehajtásához.

A Slovo azt hangoztatja, hogy néhány

Megkezdődött a színajai merénylők fellebbviteli tárgyalása

Bucuresti-Bukarest, május 23. A legfőbb hadbírósg máj 23-án délelőtti ülésén tárgyalta a színajai merénylők fellebbviteli ügyét. Macovescu generális elnökölt, míg a vádat Cristescu őrnagy képviselte. Az ügyvédek betérjesztették a fellebbezési indokokat, amelyek kéri az ítélet megsemmisítését, miután a felkész-tanuk visszautasították az eskütételt és miután

a katonai bíróság nem volt illetékes ennek az ügynek a letárgyalására. Budisteanu hamisítási kifogást jelent be az ítélet ellen, miután abba nem vették bele a per nyilvánossága ellen elhangzott kifogásokat.

A hadbírósg tanácsa június 1-re tűzte ki a tárgyalást.

Parafálták a Hedzsász és Jemen közötti békeszerződést

Párizs, május 23. A Havas távirati iroda Londonon át azt a hírt kapta, hogy Hedzsász és Jemen között máris parafálták a békeszerződést. Ibn Saud hedzsászi király külön pergamenten küldötte el aláírását az okmány elkészítéséhez. Beavatott angol helyről származó közlések szerint a békek.

mány kevés változtatást eszközöl a két ország közötti eddigi határvonalon s a tárgyaló felek — amint a jelek mutatják — nagyobb sulyt helyeztek az eddigi gazdasági elzárkózás megszüntetésére s a gazdasági kapcsolatok megfelelő kiépítésére.

A belgrádi diákok foglyul ejtették tanáraikat és romboltak

Belgrád, május 23. Az egyetemi diákzavargások, amelyek az egyetemi új statutumok miatt törtek ki, tovább tartottak.

Öt egyetemi tanár a jogi fakultás dékánjával bement az egyetemre, hogy bekéltesse a diákokat, de azok gunyorosan fogadták őket és mikor távozni

Baița-Kérő gyógyfürdő

Kénes és jódos. Rádium actív. Biztos gyógyhatás: Reuma, láchias, női bajok, bőr- és vérbajok, továbbá epe- és májbajok ellen. — Ivókurák. Szakszerű orvosi kezelés. — Legmodernebbül felszerelve. — Ideális klimatikus hely. — Elsőrendű szálloda! — Villanyvilágítás. — Kitűnő konyha. — Kolozsvártól 40 km-re a szamosvölggyi vonalon. — Autobusz-megálló a fürdő előtt. — Autobusz ind. az autobuszállomástól reggel 6. d. u. 1/2, 3 és 4 órakor. — Vasúti állomás Gherla. — Gherlától 10 perc gyalog és állandó kocsiforgalom — Szobamegrendelés 90 telefonsz. után.

napon belül sikerül az új rezsimnek megvalósítani azt, amit a pártberek uralma évtizedek alatt nem tudott valóra váltani: a nemzet visszanyerte bizalmát és reményét a jövőjében. A lap dicsérelg emlékszik meg a kormányférfiakról, megállapítja, hogy feddhetetlen voltak, nál fogva kiérdemlik minden hazafi támogatását.

A Zname történelmi visszpillantást vet a háboru után bulgáriai eseményekre és azt szögezi le, hogy egyetlen kormány uralmának megdőléséért sem kell a nemzetnek sajnálkoznia.

A jugoszláviai visszhang

A párizsi Intransigeant belgrádi tudósítása arról számol be, hogy Jugoszláviában örömmel és reményekkel fogadták a bulgáriai diktatura uralomrajutásának híreit.

Az új rezsimtől új külpolitikai orientációt várnak, azt, hogy meginduljon a megbékélés folyamata Jugoszláviával.

s hogy Bulgária is részt kérjen magának a Balkán-államok együttműködéséből.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint a bolgár-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások eredményes befejezést nyertek s a két ország között létrejött a világháboru kitörése óta első kereskedelmi szerződése.

akartak, nem nyitották ki a kaput. Így a tanárok az egész éjszakát kénytelenek voltak az egyetemen tölteni és még most is ott vannak, mint a diákok foglyai.

A hatóság lezáratta az egyetem vezetéket és a villanyt, ki akarja éhez tetni a tüntetőket. A diákok nemcsak tantermek s a tanári szobák berendezését pusztították el, hanem a fizikai intézetben a kísérletekre szolgáló műszereket és a preparátumokat is.

Costachescu békebeszédében

Jasi, május 23. A nemzeti parasztpárt megyei szervezetének ülésén Costachescu volt miniszter tartott exozét, amelynek során rámutatott arra, hogy a nemzeti parasztpárt civilizált, alkotmányos ellenzéket képvisel, a liberális párt kormányával szemben.

A nemzeti parasztpárti vezetők — mondotta Costachescu —, minden alkalommal hangsúlyozzák, hogy nincs szükség sürü kormányváltozásokra és szeretnék, ha az alkotmányos rendszerben valamelyes stabilitás jönné létre. Bizonyos egyezményekről beszélve kijelenti, hogy az országot nem szabad kalandorok kezére adni és azzal fejezi be, hogy a liberális pártot hagyni kell kormányozni, míg a nemzeti parasztpártnak készen kell állania az utódlásra.

Sztrájkoló amerikai szénbányászok levegőbe akartak röpiteni egy bányát

London, május 23. Az amerikai alabamai Briminghamban sztrájkoló szénbányászok dinamitot helyeztek el egyik tárnában. Véletlenül mult, hogy sikerült felfedezni a bombát s elhárították többszám emberélet veszélyeztetését s a bánya összedőlését. A minnesotai Minneapolisban sztrájkoló teherautósóforók zavargást rendeztek s a kivonultatott karhatalmak, téglá és vasdarabokkal, valamint záptojással dobálták meg. A karhatalom később páncélos gépkocsikon megerősítéket kapott a helyreállította az ucca renéjét. Több sebesülteket kórházba szállítottak és számos letartóztatás történt.

FRATEKNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomás, Olaj, Strada Baron L. Pop 12. Telefon: 3-77.

Cenzurat

Taxa post. plătite in r. No. 224713-11. Telefon: Havonta 11. évre 600. c. földre: Hav. félévre 12. c. detések díja KELET" a ssidóság eg keink után rás megjelö

A „Sticien és a Can

Canterbury nyit levélben horogkereszt szítása elje „Engedje r a magam t többiekhez, a lyet adott a mánybiztosá folyóiratának szama dolgát

Noha egész dályozták ent külföld felé, mégis belet

Folyóiratát zsidó rituál hazugságokra szászor vilá borzongató tartalmaz a Majdnem h ityen kijádvá buzgóság leg kezdet, civi engedhessene daom egyik nevé viseli. Az angol mintegy negy egyéb okokból Ezek felhá sére, hogy t jükkel csatlak Elégtételei összsége, ha ismeretes fele nyomtat

Ha a Ném akariák tart nára az ang akaratát, akk sürgősebben adványokat, nevé viselik sőt valószínű sekre usztar

Michalack a parasz

Az utóbbi nak közepett tunk román. Furesálot facher is, ak gével mint topa állot a kelts közep Legelőszór lachen, amik párttal sze arfolyamán és a mérsék állást.

Utána ped a retenthet kormányról soktól átítat ségét elvált ott a tiszta

A tiszta lache kétség Romániában delmezőre, séggel és jó nemzeti par

A nemzet terőgné őss világnézetek rászorul eg vezérre, alkí ban Nátalm

Most azon higyjünk: v hitét a dem annyj más vesztőjébe s

Legutóbbi hól az k paraszdiéta nj a demok Tehát: pa diktatura el